

راجہ رام چند

عمروہ مری

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

بلوچستان

راج راجبند

محمود مری

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کھیت حق پہ بلوچی اکیڈمی ء

اکتوبر ۱۹۷۹ء

۵۰۰

شش کلدار

بلوچی اکیڈمی کوٹہ

قلا ت پرنٹنگ پریس - کوٹہ

اولی وار

لیکمو

بہا

شنگ کنوک

چھاپ کنوک

نام په نام ء

بلوچي ۽ مردشانين، بزرانت، علم زانسانان تام ء که پوښي
ناموز او دا ذاتي تام ۽ باسکاري بلوچي راه وراچيند ء
کور ديم کنځانت.

گوانک جتہ لچو

WHAT IS IT YOU WANT WHITE MAN
WHAT DO YOU WANT FROM ME &
MY CULTURE, MY DREAMS
YOU HAVE LEACHED THE SUBSTANCE
OF LOVE FROM MY BEING

KEYINGILBERT

گشت کر آدم ذات اشرف المخلوقات انت - بے مرشی این
روش و اغہ آدم ذات و حدیث و پیترو یک نعلی
دی گندے متی دل شیت " اشرفی " پ وئی " شیطان "
و شرمندہ انت - اغہ آدم ذات و جند و مہر و ارواح
رینغ بیت - تاگڈ آدمی ذات و اے رستری جاہ و
وتار اشرفی ناینگ نراناں تاں کتاب و روایت -
دیریں تارتخ و بل ویت نام ، فلسطین ، بیر و شیما کئے کئے
و گیر آرے - تاں عہد و نسل واد بادگی نام و انسانی پتہ
رند و تباہی سامان لڑیتہ - ریڈ انڈین ، ابار جنیز دی بیت

آدمی ذات و برآمدن انت که مرطی وئی زند و شزار
 انت، آهانی ارواح و مہر ریختن بیتہ - بے پردہ پرچہ
 نشہ آہنی و راج زند، دھیر وٹ جیتن انت - ایسی
 و کاساں لاد برآمدن غارت بے گورس، مسومیں ہونیں
 چکائی جواولہاں پختنیں روش و سرا آہنی، پس منہا
 رنی و پے جوڑ و ریختن رن اوتہت جینی لین نونت -
 اینٹ کل مہر و ارواح و ریختن نختاں - اند بے ہرانت
 تا پ وئی راج زند و زلف و ٹوکھ و دیران انت -

تا روش مرشی راجانی ایر دستی حدیث نشہ راج زند
 و آہانی رسم راج، دود، شد، زردار و راہ راہید و گشتن
 رانی بیت - اسے رنگار پہ کست نرائنکاریں ڈوے بنا
 کنگ بیت - من و نشہ منی جند و - نشہ منی ذات و، راج
 زند و شزار کئے بیت - راج جنگ و ہا پوش، مردم
 کشی و ہر دشن و گار نونت - زورانی بہا جاں ایر دست
 نونت راج گار بنت کہ آہنی جند، آہنی ذات پجارج و
 متانت - آں ہواں وخت و پجارت پیشت کہ آں وئی
 راج زند، رسم درواز و، وئی زوان و، فی ساز و میر و
 سندیت - ایسانی وئی کنگ و لیم بیت - راجانی پردش
 جنگ و پردش ذات، راجانی پردش ذہن و اول و
 دماغ و پردش انت کہ دت و دت پجاریت -

پہلے پہ کتاب عر

ایک دھکے مناں یکے عر گشتغ ات کہ سندھی اکادمی عر سندھی
گیدی کونسی عر گیش جلد چھاپٹہ - اودانی ایشی سرکار بیغا ٹینٹ -
ہے ٹشان ڈاکٹر بنی بخش بلوچ عر کہ سندھی گیدی قصوانی پر کنا ٹینٹ
ات - یک پہارے کہ آہنی میر شیر محمد کتاب کہنیں شاعری
عر لکھتہ من دیتہ نوشتہ کنت کہ بلوچی زندہ بلوچہ عر ہیئت
لغابی پٹ و پول گران انت کہ بلوچی گیدی لوزانت عر
مڈی مئے دیمانہ انت -

من دتی دلا گوشتہ کہ داندتا زور مستری براتانی منت
عر استاں - اے دی کارے - کتابے مسودہ تیار کتہ او
بلوچی اکادمی عر داتہ - گشتت پہ کلاہ چھاپنغ عر اتے بیٹہ
کہ اکادمی عر مستکار واجہ سردار خان عر گیدی قصواں -
TRASH Literature نام داتہ بلے تا عمر من ہے TRASH
عر رواج دیلغ عر پہر بندال -

ہے ساگی ایں روش تمنت کہ کتاب (Social organiza

TION of MARVI BALUCH)

ایڈاں دی سر بیٹہ او مزاین گرو دارے بنا بیٹغ ات - سبب
ایش ات کہ یکے من شہ دت عر لیزم تاں او دومی نوشتہ
کنو خیں داتہ عر خاص تکنیکی او روشن ایرشتی رامہانی انداز
عر نوشتہ ات - منی دلا آتکہ کہ لے رد عر کار نویتہ - ہر چیز
کہ منی دس بیت کنانی - مرشی عر ہشت سال سر مسودہ پہلو

گٹو اکادمی ء دانتہ - اے دی ترکاں TRASH لوز انت
 ء شمار ء اش - کہ ہشت سال ء زندیک روشے ڈاہ رستہ
 کسے گیست تاکدیم ء اے کتاب کتابت نیں پیلوانت
 بیائے - پروفناں گند ء - پروفانی گند غاشٹہ غاں تا
 تاکدیم آنی انگو آنگو گند ء گند یا اہشی اشی ء تا پیلیویں یک
 باب اے کار انت - نشت غیں کار مستراں پول کتوں
 اشی ء ماں یک بابے نہ گند غاں - گوشنت " ایہا
 اوڈا پکتیہ بریت یا کاتب کار گنتہ = نہ کڑدے روش ء
 رند ء سنبھالی نہ کڑدے روش پڑیں سالے رند مسودہ
 ہواں ڈول ء ہواں ہندا لیغا رو دیزی پکتیہ شیشیدھکی
 گوشنت ہواں باب ء پنڈا نوشتہ کن ۔

مزائیں جھٹے اے وس کتوں کہ ہر ماتلاٹ اے ہرچی
 اے بیٹہ باکے نیست - نیں مسودہ ء دینتاں دھمی ہندے
 ء چھاپ کنائیناں - بے براہندغ ایشی ء دی تیار نیٹاں گڑا دی
 ہرچی اے ہر ڈدے سر آتکہ شوئے دیہا انت ۔

محرم چارہ اگست ۱۹۶۹

طبق

شرعیاتی آدم ذات و زندگی لیک و مقصد زندگانی کہ چہ نہیں ڈولے زندگی بہت
ایشی خاطرہ آہنی و کلاں زیات و دین لاف و پیر چٹخی اٹ۔ یا قدرتی آفتاں و تباہیہاں
کتنی اٹ۔ ہے چہ و لایح و آہنی و کار و ہر بانک و یک مستری پکار پیت کہ آہنی و
سردار گشت۔

مرشی کہ بلوچ راجی ذات و آدم ذات و شرعیاتی زندگی و گوانیہاں
او ایشی لاف و مہاں عہدی طبق دانی دی ہواں ڈولائیہنت کہ شرعیاتی زندگی پکاراں جد
کے چٹخاں۔ اے لوگ و مافاں کہ زندگی و کلاں ہری و نہیں یک گونڈی حدے و والے
طبق داری کو زور بیاں و ردغائیہنت سہاے پند مور جہ و گیش تر ذات۔ بے
پدارے اے۔ مور جہ پند و شیک سہ ہر مہاں انت او ایشی دیم و چہ کہ وادارے۔
بے دیتری پند داشت نیہنت او لے دلی منزل و روان انت

بلوچانی کلاں مستری طبق سرداران بیت کہ ہر راجہ و دلی یک سردارے سردار
پہ گشت راج دائرہ انت او پست و داڈائی بیت۔ ہر سردار و زند آہنی مستری پنج و دردار
یا گونڈ مر دیت (سرداری پانچ و بندت۔

سردار و یا آہنی مستری پنج و ایشی مرک و مند چہ رداں و کس شہ سرداری
حق و زہیر کت نخفت۔ شرعیات و عہد و دختے وختے چو شش گندے جیتہ کہ ہند

نہ سے راج و سردار دوست فریتہ او آہناں تی بھڑیں خاندانیں مسرورے و ملکی گنیں
 سردار بدل کتہ یا خان و دلی پکارانی زور و اک بدل کتہ سبھے پڑا عہد و زور اخیان
 سردار و دتار گوں ہے زور اں ہم رتہ کتہ اووت یک زورے ٹہتہ۔ آہنی پانچ و باز حق انت
 راج و ہر مزد سراج رانت۔

۱۔ قومی ڈغاراں شہر گیشنی ڈغارے پر سردار و کڑ کتہ جیت کہ آہنی نیجک گشت
 ۲۔ مال و سر و آہنی گہال رسیٹ او اے گہال چل پے یک پے بیت۔
 ۳۔ آوار جنگ و سردار و شہ نیام و دے جیت

۴۔ گوں عہد و زمان و گریغ و سردار و کٹو زیات بیان و شہ۔ او پڑا سرکار
 و مزنی ڈغار و آتھان او ہر سال امن ایمنی برقراری و پ ہزاراں کھار دے جیت
 علاقہ و خانگی ڈغارانی سرا و دوزی بہر تک و لگان و سردار و رسیٹ اسیہ کار و حون
 و زرائی و دے باڑت۔ سیاہین زالاں شوشیکٹ او سنگ و دھرمے بہرے سردار
 باڑت او ہے ڈولا ڈھک و پاک و دے جیت آں دی سردار بیخ انت۔

نوٹ ۱۔ بلوچ علاقہاں میں سیاسی شعور پیدا بیخ و جہاڑ بلوچ سردار سیاہ کار

ہون زریا مین زالاںی نہاڑا وند گریم پلا داتھ

پیشی عہد و ہر کے ہر وختے کہ سردار و شہر و شتیں آہنی لغن او ماتن و
 تیرغ سردار و پردات۔ او پڑا کہ دہمی شہرے و بندے سال سر و جرگہ یا چٹی بیان
 او دہی راج و لغن سردار و دات۔

راج و دہمی مستری طبق و ڈیرہ یا مگرمی و بیت۔ اے ہر مگر و دتی سروخ آتہ
 ایشی و مگر و قومی ڈغاراں لغنی رسیٹ او آوار جنگ و نیام و دے ڈیرہ و رست۔
 و ڈیرہ اسی پانچ دی و ڈیرہ و مستری پنج و بندے جیت۔

خندم اے موڑی و ہر مگر و بیت او موڑی و ازگار و شالین خاندانہ بنت۔ او ڈیرہ

سردار و رخ و مژدہ کی تباہی انت اور پناہیہاں شہ و شمالین مخدوم تہبت۔
 بلوچ۔ اے قوم و پوریہا گرات کہ گیشتر دستی پوریہا ہا مالداری اوکشت کاری
 انت۔ اے پشترت سیالداری نہ شہ سردار و نہ وڈیرہا مخدوم و کم لیکنت۔ او بلوچی
 قتلے کہ سردار گون را جاننت۔ او بلوچسان ایشی و باز احسان انت۔

نقیب۔ او بلوچ پہ حد و ہونی ایشاں و تار شہ ڈسلا لیکنت۔ اغداے ٹوک
 پٹ و پل ٹوکے تالے گندے و کیت کہ ہر بندے نقیب نشق بلوچ راج و لے
 کشاکشات او گون پکدہ و سنگ انت۔ نقیب و تار شہ لوری غلام زرگر و دوسہاں
 حد و ہونی گہتر لیکنت۔

در زادغ: اے گیشتر میں پرکج و نشق او پیشق اقل کشاکشات انت او لیک
 لے و تار نقیب و مٹ لیکنت او لوری ڈوب و غیرہ و تار گہتر لیکنت
 ڈومب۔ او بلوچ راج لاف و خاصین جیشے۔ او اغدا مالے گشوں کہ قبائی
 زندہ و ڈومب و ناپیلو انت دی رتہ انت۔ ڈومب جنگ و صیرامن و ٹابی کار
 و دات او راج و راج کس ڈومب پہ لے کار و نہ منہ دات او نہ تادان رسائینت
 سیر و شاد یہ انی لوٹ و دی ڈومب دات او ہر کس حال واری و کشت
 او پدا ڈول لب گوشت گرا دغ و دہی ہیراناں یح کنت۔

غم و داتش کنگ و ڈومب دت سر بیت او دتی دستی پاؤی کار و رانی
 کنت۔ او غم و ہیرات و نہ گز و وارت او نہ دتی انمیں بھوتار و رخ
 و شہ دہی و دھڑ دے و تار پیلوین غم و شہدار لیکنت۔

بلوچ راج لاف و موشی و ساز، سر نیا، و ہل، سرنا، شیراے
 کلیں کار و دی ڈومب کنت او اے وخت و ایشی و لوری و
 حیثیت بیت پر مراد و رند ڈومب و دیل و جنت۔ سیر و مرزاں و ہل

وسریندا ء سوادنا ء کڑی ء پیشتر دار ء دی ڈومب جکینیت اودنی لوغ
ء ڈومبری ایڈیت۔

سیرال دہی بشکیش ء سوادنا دوتی ء کہیں گور ء جرہو مرد ڈومب
انت۔ اوہر چکر مال کشبا بیتہ آہانی شائع ڈومبغ انت۔ دھل یا سریندا
تبلیغ ء پے ڈومب ء پلغ مال او دہی بشکیش ڈہیت۔ بے دختی این داؤن
ء پید ڈومب ء بدہی دی است انت۔

ہر ڈومب دتی بھوتار ء ہر جوڑا سرا بھری ٹے ہوشغ، رون وخت ہار
او اے بھری ہمکرات کہ آں زرت کنت۔

ہر جوڑان ء زرت زیر ء کاسخ حق دار انت بے زرت زیر ء ڈومب
ء حاضرین الم انت۔

پہین ء دخت ء ڈومب ء میہر ء گوری انت
ہر دختے بھوتار پنج ریش ء کڑویت تادی ڈومب بشکیش ء ہیل دند
انت۔

ہر مراد ء دند ڈومب داؤ ء ہر و مرد گیرت۔ کہ پس و ملے بیت
ہر دختے ڈومب پنڈغ ء کیت۔ شام ء لڑیت۔ او دت۔ پچھر
پوریہات ء نخت او دتی گزران ء بھوتار ء بشکیش او داؤ و شام ء
کنت۔ آرنگادی ڈومب باز بد خرچ انت۔ گوں اژند ء وحت ء گوانینیت
ڈومبانی دی ڈومب ہنت او دتی بھوتاراں ش کلین خقانی طلب کار
انت۔

لوہار، لوہاری او زرگری کار ء دی بلوچ دت نخت او اے طبق ء و تار ش
ڈھلا یکنت۔ زرگر ہر ہندے کہ است انت۔ او شمال تر انت او شے

دھار ڈومب، دیہہ وغیرہ اے گہتر لکنت۔

عہدی دستور ۽ روئے لوہار وٹی ہمدوشی کار و پوریہات ۽ سوار اھکیں بلوچ
۽ کلیں کار ۽ مفت او بے کریمہ ۽ کنت۔ او آہنی ۽ پھل ۽ چھلی بہرنے
جیت۔ بے لوہار لیکن ۽ کریمہ ۽ گیٹ۔ (نوٹ۔ مردشاں لوہار بے کریمہ ۽
کسی کار نہ خنت)

گوژد ۽ ہیرات ۽ لوہار یک بندے حقدار انت او آہنی ۽ وٹی مال و اولاک
۽ ملک ۽ حیت، بیم و ٹانڈادی رسیٹ،

مسرپیٹ۔ کلام و ٹیہان یا سرتیان پند و زند کہ آجو کئے جتھان۔ ایشاں راج
لاف ۽ پرج حق نیست انت۔ نہ قومی ڈغاراں بھراو بلوچ ۽ سیاہ کار کنت
کنت۔ قومی ڈغاراں کلیں رخ ۽ کم ترین ٹمک و بلوکان نیست انت۔
(اے وختاد او یکا مری قبیلہ مرٹیاں راسیہ کاری ۽ حق واثہ) دوہیں

قبیلہان مرٹیاں و اے حق نیست انت،

یہہ۔ کلام کہ بہا ۽ گرے جنت یا مولدانی چک۔ ایشاں دی راج لاف ۽ پرج
حق نیست انت۔ ایشانی لاف و جر بھوتاراں پلورنت۔ پاکستان جوڑ بیغا رند
یہہ و غلامی ۽ رواج بلوچستان ۽ ماں ملاص کٹخ بوت۔

جنت۔ اے موڑی ۽ بگاں چارہ منغ ۽ کار ۽ کار ۽ کنت او ایشاں دی راج
۽ پرج حق نیست انت۔ وٹی بگ جتی پوریہات ۽ گزران ۽ کنت۔

شیشاں ابید راج لاف ۽ سبتہ، مانڈری، چشتی دی بنت۔ کہ ایشاں
ٹمک دار گشت۔ ایشانی پھل و مال ۽ سرا بدہی اسی ٹمک انت کہ ہر سال دے
جیت۔

شتری داری

بلوچی ء وراثت ء راه بند مکر مکرى ء کم و باز جدا انت۔ ما اے تاگوشت
کنول کہ ایشانی وٹاں روز دود انت۔ کلاں عجب ایش انت کہ دختے دختے
وارث ء راه بند چٹ شہ اے اکبہ ای دوران جدا بنت او ہے رنگیں
مثال مار گندغ ء دی نیئت۔

بلوچانی لاف ء ہلک ء مستری ذمہ داری مستری پنج سرائنت۔ اندیکے
سردار انت و ڈیرہ انت تاگوڈاے مستری حقدار مستری پنج بیٹ او اے
دی است انت کہ مستری پنج رغدار مویٹ۔ بلوچی دستور ء رغدار ء پیت
ء مڈی ء پنج بہر نیست انت پیت ء مرک ء رند سردارے یا وڈیرہ ء
مستری پنج کہ حقدار انت۔ آہی پاغ بندغ ء رسم بیٹ۔ رسم چوش انت
کہ یک مسترینے بزاں یک سردار انت تاراج ء سردار ء رند مستری
آواغ وڈیرہ انت تا وہی مستری کماشے سری یک پلغے بندیت پدا
ہواں مکر ء، بولک ء کلیں مستری یک پاغ بنداں ء رونت۔ یا چوش
دی بیٹ کہ بازیں عالیے ء پاغ آڑتہ آہاں ہنچش دی برنت ایر کشت۔
پاغ بندغ ء رند آں ہواں کلیں حق و مستری حقدار انت کہ آہی پش ات
سردار ء قومی ڈغاراں شہ پنچک رسیٹ۔ او وڈیرہ ء شہ نیام ء ملغی۔ او
ادار جنگ کہ سردار و وڈیرہ ء شہ غلام ء کشت و وڈینٹ۔

سرداری و وڈیرہ ای پانچ عہدہ ایک پتہ پنج وٹی پتہ عہدہ
 عہدہ برادر شری دار انت۔ اد پنج پتہ عہدہ برادر ہر کفنت بلوچستانی
 گیشتری ٹکری عہدہ زانیعہاں پتہ عہدہ بہر زسیٹ۔ ہندسے ہندسے
 کر ڈا لیغ حق دار انت تا اد ڈا آہنی عہدہ اسلامی شرط رو عہدہ حق عہدہ نیست۔
 یک کے میرات خور کلاں سر آہنی عہدہ اصلیں پنج انت اور بچانی بہر
 برادر انت۔ اعہ آہنی عہدہ پنج نیست اور نواسع تا گڈ نواسع حق دار انت اور اعہ
 بے اولاد انت۔ میرات بیٹہ۔ تا آہنی میرات خور آہنی عہدہ حق میں برات بے
 بلوچانی گیشتری ٹکری مائی براتیں دمی برادر حق زسیٹ۔

بلوچانی مری ٹکری عہدہ بجا رانی لاف عہدہ روز چوش انت کہ اعہ سہ برات
 انت۔ ایشان میں دو برات یک مائے عہدہ او یکے جڈا۔ اور سواں دو میں حقیقیں
 براتیں یکے میرات بیٹہ اور بے اولاد عہدہ سریت تا آہنی مائی برات کہ مات
 عہدہ جڈا انت۔ آرا برات عہدہ مڈی عہدہ بھی زسیٹ۔ اور سہ ڈولا ہواں براتیک
 کہ مائی برات ہواں شہ آہناں دی اعہ ایشان پتہ مڑیہ بیت اور دہی بابا میرا
 بیت بابا عہدہ مڈی عہدہ پنج زسیٹ۔

اعہ سہ برات انت اور یکیں مات عہدہ شہ۔ دو برات میریت اور یکے
 میرات بیٹہ اور دہی عہدہ زری اولاد بیت۔ میراتیں میرات عہدہ مڈی زنیہیں
 برات عہدہ روت۔ براتیک تڑیں حقیقیں بنت دی آہناں حق نیست انت۔
 اور اعہ چیار برات بنت۔ یکے شہ جڈائیں مات عہدہ اور سہ شہ یک
 مات عہدہ ایشان میں سیں براتیں یکے بے اولاد زنیہیں بیت اور باقی
 سہ میں برات گوں مائی برات عہدہ مرنت اور پڈا بے اولادیں مرڈم میریت
 ایشان میرات عہدہ مائی برات دلی براتیکانی پنج تعلق نیست انت۔

اغہ چرخ ہذاں سے برات انت۔ ایشاں یکے زندغ بیت او دو
 مریت۔ او آہانی یک یک پنج دی برت۔ بے اسے دوئیں تاغز انکاں یکے
 گزانی سوپ بیست۔ او برات بیت۔ نین وہی تاغز انکے و بہر نیست انت
 ایشی برات ہا ہا یغ انت۔ ہیڈول و اغہ ہے زندغیں ہا ہا مات شہ دوئیں
 مرثغیں براتوں حقا بیت ما ایشی ہزار انکے کہ میرات بیت۔ ایشی و بہر
 نیست مڈی تاغز انکے و روت۔

اغہ یکے و وہ پنج انت۔ او ایشاں چیار پنج یک ماتے و او شش دہی
 و۔ لے چاریناں دو برات و یکے سے سال و یکے وہ سال و ارم او ہے
 دولاششیں حقین براتوں پنج حقا ایشی ارم ان سرنت۔ نین کہ روٹے تریں
 مزائیں وختے۔ گزیت یا کین ایشاں بہر کتہ۔ پرت و برات وہ ہند و بیت
 چیار بہر و حقا ایشی حقین براتانی برات خور سر آنگھیں دوئیں برات انت
 او شش بہر و حقا ششیں حقین براتانی سرات خور کین سر آنگھیں برات
 انت۔

بے دہی ہوا میرات یک ڈول و بہر بیت و آہی لاف و ماتی براتے ہرک شیت۔ پرت
 و کین بچانی بہر ہزار انت او ہزار انکے او ہا یک ڈول حقا انت۔ بے
 دولایت و رند و گہارانی تعلق انت اولی ڈولاماتی براتانی گہار و مزائیں
 تعلقے نیست انت۔ بے دہی و است انت۔ سری و گہار و بے دہی و یغ
 و کار چڑا حقین برات و غلت او بے دہی و ماتی برات دی اوار انت۔
 کلاں دل چپ برات و رڈ و گرو پتغین مری لاف و جھیر وانی انت
 پرچیک مری لاف و میرات و دوئیں روان و دستور است انت
 ہنی چوش انت کہ اغہ شراب و بھارانی سے و بھارانی لاف و دی

ایک دو ٹکڑے روز چر دہی مریانی انت، او شرا بُرد و دستور روز
 رو و حرمانی برات و حق نیست انت بلے شرا و آو نہیں مردمانی روز
 و است انت۔ نہیں شرا بُرد و روز و رو و شرا و بریت او آل شرا
 آخری پیسلہ انت ہے ڈولا بھارانی مکر و ماتی برات و بے بہری دستور و مرد
 دہی مری وے کہ آنہانی روز و ماتی برات و پرک نیست انت۔ شرا و برد
 آو و روز و رو و پیسلہ و دات او ایشاں ہے پیسلہ متنی بیت۔

بلوچی روز و پت و اے حق نیست انت کہ بچاں شہ
 و تی مڈی و بے بہر کنت۔ پنج و بہر ڈولا پت و مڈی و پلویں بہر رسیٹ۔
 او نہ کہ پت یا دہی کسے و تی میرات و مڈی و بلوچی روز و و تی مرک
 و رند کسے نام و کت کنت۔ او نہ کہ و تی زندگی و کسے و میرات و تنگ کت
 کنت۔ آنہی وارت آہنی شرا و چکت کنت۔

پنج کہ پت و بہر کنت تا پت و دو بہر رسیٹ۔ او تی اغہ
 برات انت ایشاں شہ دو برات شہ پت و بہر کنت او یکے شریح بیت
 مڈی پنج ہند و بیت۔ دو پت و۔ سہ، سیں بلاتانی۔ او پتا پت و مرک
 و رند مڈی پتا سہ ہند و کتے جیت۔ یک بہرے ہوا پنج و او دو
 بہر پتا سہ ہند و کتے جیت۔

باز وخت و چوش دی بینائیت کہ پنج شہ پت و بہر کتائیت
 او پتا پت و پنج، دو کتائیت۔ ن چوشیں وختے بہرین بچانی گارنیت
 انت۔ مڈی پتا، یونین پنج انت۔

بڑی دستور و نال و پت و مڈی و بہر نیست انت۔ بلے پتا
 دی آہنی و پت، براتناں سیر وخت و مایے۔ پلے رسیٹ او پتی

دخت عر برات کام وٽي ٺاڙياں چي سٺي دٻينٽ او اسي مڙي چيڙي جنت
 او باز بيت - تي زال ۽ اسي مڙي ۽ آهني مڙو ۽ اصل کار نه انت - زال
 وٽي مڙي ۽ گندو چار وٽ کنيٺيت او ٻي سڙائي مڙو ۽ کار نيٺ انت -
 اخه مڙو مڙي - زال ۽ کليي مڙي آهني جديغ انت - بے بازي ٻنڊن
 زال ۽ ٻي مڙو ۽ مڙو نوشته کنت دات ٻوڙي مڙي ۽ سوا زال ۽ مڙو
 ۽ ميراث ۽ مڙي اسلامي شرع رو ۽ حق رسيٺ -

بني اخه زال مڙي - تا آهني زال مڙي آهني جڳائي انت او مال
 وٽي آهني وٽي بچائي انت - مڙو ۽ اخه مڙي ۽ اسي مڙو ۽ است انت
 ٻوڙي آهني چڱائي کار نه انت - اخه زال بے اولاد ۽ مڙي - زال
 ۽ کليي مڙي آهني برائائي بيت -

مال شري داري گيت و دات لاف ۽ بلوچ باز زيات يک دهي
 سراپت ۽ کنت او چوشن بزائ يکي وٽي کليي مڙي ۽ زير بيت او
 شري وار ۽ دات او تان سال گڙو ۽ باز دخت پنج سٺي نه انت - نين سٺي
 وٽاوان ۽ ميا لاري ۽ مڙي دار کنت - مال شري داري ۽ کلاڻ مڙي ۽ زار
 بجاگائي چارک انت - چارک ۽ دستور ايش انت ڪر ٻهال يا شريدار چار سال
 ۽ مال ۽ چار نيٺ او چار سال ۽ رند ميشاني بزائ ماڻه نيٺاني چارک ۽
 حقدار انت - زمين او گور هر سال هر بنت او ايشان ٻهال ۽ سٺي
 انت - او بهر ۽ زندگي شري ۽ ايشان شو شڪنت وٽي گزر ۽ پيو کنت
 پڙم ڪر سال ۽ مال ۽ دود مڪ ۽ چين بيت - ٻهال ۽ نيم انت -

چين او دھوپ ۽ خروچ شه نيام ۽ در کنيٺ - پڙي ۽ مڙي داري

بزاں پر چارینغ ء یا نوہو ہرچی نے خرق بیت پہاں سرا انت گیشتر
چار کوئی ۔ کہ دئے جیت ۔ پہاں و بھوتاہ ویر ویر بنت ۔ او شیر ، روغن
مے کہ مریت آہنی گوژد ، پوست کل پہاں ء بیت ۔

مال ء دہمی درازیں چارینغ در دژو سال ء چارینغ انت ۔ ایسی
پہاں پڑیں سارے مال ء گوں بیت او سال ء گوں بیغ ء یک خاصیں
ایسی دستور ایش انت کہ میٹر لٹ ء ہر چکر بیت ۔ پہاں سرا
ہواں حساو ء بدھی چک ء گیشتر کہ اسے نقدی صورت ء بیت ۔ ایسی ء
گیشتر ء چوبی جوڑاے ، او پشتی نے بدھی ء دی بندت ۔ او یک پسے و
بدھی ء بندت کہ پہاں ء رسیت ۔ دروژد پہاں لاف دی بھوتاہ پلا
او او چنڑی ۔ دوژد پہاں کلہیں سال ء مال ء چارینغ ء ذمہ دار انت
ء دختے ساہی نے چیزے دی آہنی دلی سیادو کام دینت ۔

ایسی رو ء سال گژد ء پہاں ء غریب بزاں گژواں سری ہتہ
ء یکے ، ششمی ء یکے ، پنجمی ء یکے ، اغدی ہتہ ، ششمی او پنجمی سرا یکے
مازغیں بزاں پلا ناں سری ہمدی سرا ، گڈا شانزومی پانزومی او آخر ء چا
اغدی ہمدی ، شانزومی ، پانزومی او ہر چارومی سرا یکے رسیت ۔

پنڑم کہ سال ء دو دھک ء چنے جیت ۔ پہاں ء پنڑم ء ششمی ہر
سیبی ڈول ایش انت کہ ماہ پر ماہ ء پہاں ء حساو بیت او ایسی ء
کریمہ گیش جیت او پہاں ء کریمہ ء ابید دو بیل ء نقن دی مٹے جیت
مالداری دستور رو ء اند ترانڈی پسے بیت ، مے ء گوں بیغ
او آہنی ء واڑہ مرہ بیت او ۔ سنبھالیت گڈ چوشیں پس پہاں ء
گوخان یا دہمی پلاں دی دینت ۔ پنہوئی چوشر بیت کہ

و مالی و بہا ایرکنے جیت او نیم بھوتار و او نیم گروخ و۔ ہواں نیم
 کہ بہا و گروے جیت۔ آن بولانی سرا او دکانی پک و دئے جیت
 او تھاپس و مال و زک و زند کہ بہرکنے جیت تا نیم بھوتار و نیم
 گروخ و مڑی ماتمان دی ہے بہر و خریداری و کنت
 دینی مالانی دینچ پوش انت کہ کسے و پہ شیر و دشی پسے مالے کھا
 بیت لاپجار و او سنگیت مڑے پہ شیر دوستی پسے امانت دات۔
 نین اغد دینی مال مریٹ۔ اغد نذہج انت تا پیلوین گوژ و پلست و
 سرکنت۔ نامے چڑا مال داری و کنت۔ او پس۔

کشارکاری

بلوچستان و کلاں نیز کار تریں مہونک کشارکار و دہقان
 انت۔ مے دل شیت بلوچستان و باز کم ہمیرنگیں۔ اکہ است انت کہ
 آن بھوتار او سا ہو کارے پور وار نیئت۔ بلوچستان و ہانیں اکہاں
 تارا اک و کشارکار گلام یہاں جزی زندگی زندے گوانہ غایتخت۔ گلاماں
 وادہ دوہیل لاف و تادانت ہئے مے اے کشارکار دوہیل و لاف
 و محتاج انت۔ او کلاں متریں دیل الیش کہ لے یک دست و شہ دہی
 دست و بہا بیان و رونت۔ یک کشارکارے انہی سرا بھن سڑی پنچ
 صد و گرتاں ہزاراں کلاں پور دوام بیت۔ میں اے لڑ و چوشن کنت
 کہ دہی بھوتارے و دتی سر و بندیت او دام زیریت کہنیں بھوتار
 و دات او دتار ہوا نہی و چڈا نیئت او دہی و زیر دست بیت۔ لے
 دام دہارانی سر و دسب و کس سٹی نیئت کہ کشارکار و پت و پیرک
 و شہ کسے زرتہ۔ بلے آن اگر سٹی انت کہ ہر سال اے دام زیات

بیان ء روغائنت۔ ایشی عاقبت او نتیجہ اسے بیٹنائنت کہ بلوچیں
 علاقہ بانی لاف ء کشارکاری ہر مں سارے ڈھلا بیان ء روغائنت۔
 یکے علاقہ گیشتر لوڑ آف اف انت وہی بے پصلی ء شہ بھوتار پیلویں
 ڈغارانی یکج ء راہک داشت نخت آل یک راہک شیر ء دوسہ
 جوڑا ڈغار دات۔ راہک شہ وٹی بے کسی بے وسی ء نہ کشت نخت
 او ہلا بے حشک تر کنت کھیت۔ سیہی راہک دلا سیک پکنت۔
 بے ہوہری، بے پصلی، بے لکویں پور آنہی ء نین پر کار ء دل نہ کھیشت
 کار ء کنت پر کئے؟ اسے دل سیاہی او دل سیکی ء آنہی ء راقمت
 ء حیلہ و مذکتہ۔ ہرچی بیت بہان ء روغائنت۔

بلوچی عہدی دودان رُو ء کشارکار او بھوتار ء گیت و دات
 گیشتر ء سیک و دوہر ء بیت۔ اسے سٹیک او دوہر ء ڈول ایش
 انت کہ ڈغار، جوڑا، بج بھوتار ء او راہک ء پورسیات ء آنہی
 ء سٹیک رسیٹ۔ بے ایشی ء بجیغے ء سدران مں جغ و ننگار
 ساؤ ء راہک کنت۔ کین پار آذاری درپ اسے بھوتار سرا
 انت۔ او وہی پلوا گوٹھٹ او جوہان اچا کنگ ء پر تر ونگل چیار
 شانک، کراں دی راہک ہیرا کنت۔

کوٹھٹ ء خرچ نیام ء در کھیٹ۔ اشر بھوتار ء پور انت۔
 پر اشر ء بھوتار وٹ جوڑاں مچ کنت او کھیں بند و بست ء کنت بج
 مریشغ ء روشاں سبب و بیگاہ دو میل ء نغن راہک رُو دی بھوتار

نوٹ۔ پاکستان جو شینفار ندیہہ و غلام آجو گنگ۔ پشٹان۔ فی آن وٹی مرضی

ماہکان کر تاراں گور

سرائنت -

ٹانڈا و بڑہ و دی راہک و پیلوین ٹیک انت۔ اوٹک اور مالپہ
و راہک و تی ٹیک و دات۔

وہی گیت و داتی ڈول نیم و غنت۔ ایشی و ڈفار و نج بھوتار
و بیت او جوڑا او وہی کل چی راہک و او راہک نیم و حقدار انت۔
چو شین راہک و شمال ترانت۔

سیسی سیکوٹی۔ آل چوش کہ چڑا ڈفار بھوتار و باقی کل کاراد
مڈی راہک و بھوتار ٹیک و حقدار انت۔ آرنگ مرشان مزائیں
مزائیں پور داریاں رند زامہکاں چارک پنچمی بہر سرا دی داشتہ انت۔ بے
چوش کم انت۔

چیارمی بوہر دی انت۔ اسے چوش انت کہ ڈفار یک ڈوے ٹیکہ
سرائنت او سال گرد و بھوتار و ہواں بوہر و دات۔ بے کزانی
بھوتار بیٹیت و رکفیت تا گڈ و تی ما دن و پے حییت، گکانال شہ بوہر و
ڈفار انت کنت۔

کندھوی باز وخت و بھوتار یا راہک د کے و کاٹنغر پہ جوڑا و نویت
یا کم بیت یا آں یک کاٹنغر پہ ننگار و موسم و کریم و زیریت ہے
کریم کندھ گو شے جیت۔

اغذ راہک سیکوٹی انت تا کندھوٹی کاٹنغر و کندھ بھوتار و پور
انت او اغذ نیم و انت پہ باٹیک بھوتار و گڈ کندھ راہک و
پور انت۔ اغذ کزانی کندھ و کاٹنغر مریت تا کندھ و ماش و وہی

کا بیغری دات، ناسبہ پلوک انت۔

راہک او بھوتار نیام ء اغہ اڑاندرے کڑو بیت او آن راہک
ء کشغ لوٹیت تاروان ایش انت کہ اغہ دغار آف بیتہ۔ بھوتار ء
لوڈ کیفیت او راہک وٹ بیت۔ کس ء چنی نیست۔ او ہانہی وختے
چوش بیت کہ راہک چتیر ء کار ء کڑو بیت او مزالہیں کارے کٹن
بے پڑا بھوتار کشغ ء اڑائینیت۔ بھوتار ء کار پور انت او اغہ
راہک بیت۔ راہک ء کار پلوک انت۔

وختے وختے بصل باز بیت او راہک او آہنی مڑوم نہ پخت
تا گڈ لائی جنے جنت۔ لائی ء پیل یا لائی گری نیام ء شہ در کیفیت
بے گوٹیت ء کریموار سے جنے جیت۔ آ راہک ء پور انت گوٹیت
ء لغن بھوتار ء او وہی خسر ج شہ نیام کٹے جیت۔ نرٹت زیہاں رند
دان ء دھوئغ ذمہ زور موٹھی ء بھوتار وٹ انت بے
لوسہ ء دھکنغ و سانغ ہواں راہک سرائنت کہ نوخیں سال ء آن
دغار ء راہک انت ہیکہ ہیہ سالی بولہ ء نوخیں سال ء راہک
ء ڈھاگ چرہ بیت۔

ملک اغہ کسے ء چارینتہ۔ آن مکے جیت او چارینتہ ء پور
بیت۔ او اغہ کسے مائے ء شہ ء یکے ء ملک چھڑتے او آہنی ء بانڈ
انت کہ جانور ء حکایت بیاریت وارہ ء دستکون کنت۔ او جانور
وارہ ء سرپت داں کیفیت او اغہ روش ء چرتی یک پتے
کیفیت۔ بے اغہ آہنی ء جانور وٹ ملک ء کٹہ او جند ء لوسہ ء
اڑتو لسنہ پلوک انت۔

ملک و دھڑ و گور و ریم رک کئے جنت او او تو کسی مال لئے
 نہ جیتے۔ بلوچی رواز و راہک و سنگے چنل دیغ منزل و وارک کنت
 کنت۔ او روازی شیندو دیم کس و منہ کتہ نخت۔ اے منزل سنگ
 و چنل دیغ یاسہ سنگام انت۔ یکے دنگ و ہر چکر و مسک دار
 بنت۔ آل ہواہنی دیغ انت۔ دہی کسے و گڈنے، بھور دیغ و حق
 نیست انت۔ او واڑہ ہر گڈ و رخ و منہ کتہ کنت یہ شرعی چکتہ
 کنت۔

اغہ کسے و سیاہ آفے در کفیت او آہنی چکار و دغار ویر ہر
 انت۔ آل دہی و دغار و آف و گوارینت کنت بے چہر و جتہ
 نخت۔ زمی و سربرہ و شہ جو و کشیت دق آف و گوارینیت
 بازی و خٹاں چرخش بیت۔ کہ دنگ دہی کیے و او ہموڈا شہ
 لوڑ آف و واہ گوز غانت۔ نین دنگ واڑہ آف و ہر و مردگ
 و دات۔ بے اغہ آہنی و بے دغار و شہ پہ لٹ بندہ غنی باخ گور
 بیت۔ زرت کنت او ہمیشی و آباد کتہ کنت۔ اوریم او دہی و مسک
 وار و واڑہ انت۔ بلوچاں پہ دنگ باز اہم انت او کس و کس و یک اور
 دق دنگ و دیغ و نیلیت۔

کور و آف و بڑی مڑوم ہر چکر داریت داشت کنت۔ بے ہند
 و کہ کور و دق واڑہ گڈ آف پہ حساو بہر کئے جیت۔

آف و لوڑ شیریک و دغار دیغ انت۔ اولوڑ و رخ و بل کنت
 و آہنی و حق نیست انت۔ اغہ آف و حق دار یک خاصیں مڑوے
 بے پیشی واڑہ آداریں دہی دغارے بہا گیرت دی آہنی و آف

پہ چرک ء یا واہ ء مختصاریں مڑو ء دیعنی انت او آف ء دگ
ء بدل کت نخت ۔

قومی ڈغار

شروعات ء بلوچانی لاف واڑ ہی ڈغار کس ء نیست
او ڈغار کلیں قوم یغ ات ۔ اے ڈغار موڑی ء پاڑدہ سال ءدہ سال
ء یا ہر ڈولے راج ء سلاح بیتنت ۔ یک مد سے ء پہ بہر کتے جیت
بہر ء رند ء راج ء یک گیلے ء دق بہر پہ بوہر دی دات او دت
مالداری یا دہمی پیشے کت ۔ او سال گرد ء کسے ء شت بوہر گیت
انت او کمر ء بہر کت انت ۔ تا سہی گیت چیار گیت سال
ء پیش مری لاف ء واڑ ہی ڈغار کس ء نیست ات ۔ واڑ ہی
ڈغار شروعات شہ سردار ء پنجک ء بیتہ ۔ سرداراں کہ کلیں قوت
گیتہ تا مہانداری نیمون ء راج ء نیام ء شہ ڈغار سے کرکٹہ ادنیٹ
گہترین ڈغار سردار ء فاتہ ۔ الیشی ء رند ء وڈیرہ ء ملخی داتہ او پکا
ڈغار کیر بیزانی سرا بہر کتے جنت ۔ ہر نریں مڑوم ء ترین بہر شفت
ء پیدا بیت براوری وند واڑہ انت ۔ او بہر ء شفت ء مڑو
آہنی ء بہر نیست انت ۔ ٹہہ ، گلام ، رغدار ، ذال دوسباں
قومی ڈغار ء بہر نیست انت ۔

رسم و رواج

بلوغ و نوج و پنچ و پیدائش اہم انت۔ جنگ و بیٹھ و اگر
اہم نرانت۔ پنچ و بیٹھ و بانڈ مری لوغ و مردم یک توپکے جنت او
پدا ہر پلاش گادانڈی و ہمالیہ توپکاں جنت۔ بے دستور ایش انت
کہ ہر پکے توپکے جنت۔ ہوا نکر پس شان و ہیرات کنتی انت۔
بیتن و ہر کس پوج و گندیٹ اند پے پھروئے کش جنت تا آہنی
پوست مستویغ انت۔ مہمی روش و ذایغ موارک و کانت
رنت۔

بیتن و رند گیشتر شان و ہیتی روش و دینت۔ شان
دی گول پوج و گندیغ و انت۔ بے بدھی سرا ہر پکے توپکے بیتن
و جنت جنت۔ ہوا نکر پس کشیت۔ ہے ہیرات و گوڑ و گراقت انت او
عالم و لوٹ دینت۔ ہے روش و نام و ایر کنت۔ بلوچ گیشتر
ہیرات و بیگاہ و دیم و کنت۔

بلوچ دستور چھلانی دستور دی گوانیغ بیت۔ چھلہ روش و
ہر کس پوج و گندیٹ بے دستور ایش انت کہ گندیغ و کون و کنت
او ہر لوغ و راہ دینت دہی پلا ہیران ہو رگ و گردیغ مید
انت۔ آہنی و لاف و دانے جی گے ہر و ہر کنت۔ دینک پوج

نگواہیت گدھیران لاف و سوزیں تارے مان کنت۔ ابتدا ہرچی
سے پنج بیت۔ ایسی و دی ہیرات کنت

تہور، سنت و خاصیں رواج نیست انت۔ بے ہیرات الم و
کنت تہور کنو خارا پانغ و دینت۔ روست و نمازین کل رونت سانشی
بنت۔ موارکی دینت گھورو ویلاں پھرینت۔

جھنڈ چک و ہواں پٹانی ساینغ و کنت کہ آہناں اصل دستار
لانیت جھنڈ عموما یک سونے یا سنتے۔ جھنڈانی ساینغ و پیرے دربار
و رونت جھنڈ و ساینغ و رائی ہنچیں مڑے کنت کہ آہنی ماش ویت
بنت۔ ایسی و رند ہیرات کنت۔ ہیرات و زائینغ لبسری اور دہی مثال
پورا کنت اور دہی نیمغ و گیشتر ہاناورے کشت یا بیڑتیں مائے۔
بے ایسی گوڑد و حاضری مڑدانی سرا نامنی و بہر کنت اور پوست و
تیرداری و کنت۔ گوشت و ذناں ہوانکا با معنی و بہر کنت کہ روش و
جھنڈ ساینغ بنت اور مڑم پداوتی کار بار و چھرت۔

شلوار۔ بالنی تیل و چورو و شلوار و دینت۔ اور اے یک
ڈولے جبار انت کہ چورونیں مکرو قوم و باکے۔ شیشی و پیشتر آں پکے
لیکن بیت۔ سری شلوار۔ سکائیں ماما و گر آں سوی گڈ ماما خیل و تراکے
دینی ۱

مراؤ۔ چورو و بیٹن و گرداں سیر کل بلوچ و پہ مراد انت۔ بے سانگ
و سیرستری ماقدا انت۔ چورو قوم ہر ہندے کہ بے و ہش کنت
کلا پیام و رند او قدا مر کہ رنت۔ اعلیٰ ٹوٹک پکا بیٹہ۔ تورواری و

کنت او توپکے جنت۔

سانگ ء رند ذاینفع منگد ء نام ء اصل نہ گیرت او نہ کہ دیم
کفیت۔

سانگ ء رند بانہہ ء سحر مرد قوم ء پورا انت۔ جراتی لاف ء الم
سری دپٹک انت کہ مرد کام ء پورا انت۔ اغہ جراتی نقات۔ سال ء
گیست کھار آہنی ء دینی انت۔

رند داری ء رند سانگ ء مراۃ بیت۔ ایشی ء پہ مناسویں دختہ
گیٹشغ بیت۔ او سہاں روشش ء جھنج تیار بیت۔ مرد کام رند چڑا
مال ء برنت او بانہہ ء جرات۔ باقی کل خرچ ء پت کام کنت۔ او جھنج ء
سوا کے ء اغہ لوت دینی انت آہاں پت کام دات۔

جھنج کہ پت کام ء لوغ ء نزی بیٹہ۔ اے پلواشہ ترکے جنت

او توپکاں جنان ء رونت، نیٹ پت کام دی توپک ء جنت۔ او اے
رونت ملک ء سرنت۔ حال احوال بیت۔ جھنج پلواشہ چڑا مال ء
دینیت، کارے چیزے کل پت کام ء کفنی انت۔ بیگاہ ء بیرات ء
بلوچ سری گوڑو ء کارنت او ایشی ورغ ء رند ہر مرد زرے مالی ء
ایہ کفنی انت او حق ایش انت کہ جھنج ء شہ لوغ کام ء ایر مخت انت
سکتے کسے اے زر ہانور ء مات میغ انت۔ او ہرچی مال کشے جیت پست
پت کام ء جنت۔

سانگ ء عام دستور ایش انت کہ بیگاہ ء بیرات ء رند جھنج گوڑو
بلے اغہ ڈینگا دیر بنت۔ تاشف ء گوازینت او خرچ ء پت کام دات
سیر، سیر ء تیاری لاف ء کلاں اہم ڈوب انت یکے چیرت

ہر کسے ء لوٹ دات او ہیراں و دریاں برج کنت۔

سیری لوغ ء پلوا شہ کڑی ءے تارینت۔ او کھیں روکش سیر کر دے
مردم تیار ہنت دار ء کارنت۔ او دان ء در شیخ ء کل لوغ بھڑا ہنت۔
سیر ء روش ء گیشغ عموماً پٹک کام ء صلاح ء بیت او بیگاہ ء دیم ء وٹی
کلیں مڈی ء زرتیہ رونت۔ بیگاہ ء آل پٹ کام ء بھڑا ہنت۔ دہمی
روش ء بھڑا ہنت ء کنت۔

ہر کسے ء کہ سیر ء لوٹ انت۔ گیشغ ارٹ کلیں راج ء دے
جیت او ٹکرے س چیار مردم روت او پتہ مائے گول ویت سنگنی
ء بدنت سیرت ء ہرچی مال کتے جیت ایشان پہلی پت قوم ء دینت
کہ دہمی سہو ء نغن آنہی ء پورا انت او ہے پہلی آن شہ پکار ء
پیلو کنت۔ او ہرچی پس و مال کتے چھپت آہنہانی پوست دی پت
کام بیغ انت۔

کشتغیں مالانی شانغ، ونا او وٹی ء کہیں جبرڈر بیغ انت گڈی
روش ء جھن گڑ دیت او ونا و وٹی دتی مڈی ء گول تاں بہت روش
ء ونا و وٹی وٹی لوغ ء گردنت۔

مرک :- کسے کہ بازیہ نادراہ بیت تاگڈ عالم مدام کیت او شفاں
جاگرد ء کنت۔ بے دتی سنداں نغن ء وارثہ کائینت۔ سہو مڈی
رونت۔ نہیں کہ کسے تفاق بیت۔ تاگڈ مرداں پے گر بیغ او پرات
میار انت۔ پاش ء پلوا چمان چک ء ایر کنت او ہر کس وٹی ہندا
نشہ سوگ کنت۔ ایشی ء رند دہکری دہمی عالم دی سٹی بیت۔

کل دیا چھ ہفت اور کڑوے جیراناں روت۔ جیراناں ہر مکرے مردفانی
ہند کھنچ جاگہ اکیلا انت۔ کڑوے قبرے جوڑ کھنت اور کڑوے
وہی کارے۔

جیراناں کو کڑوے پٹھانیت کہ کسے گزیت آہر مرد کیت کیتا
کارے عوام سیم یا پھٹی روش کھنت۔ شریعت ہفت نا ہے دی عسراج
عالم و جنت۔

ہند کھنچ و ہند جیراناں آسروخ و روش و رست اور اٹھ سوٹ
مزدین انت تا کڑ ہمایع یا شہر دارے کسے ہواں بیل و فتن و دات
پلے اٹھ کڑوے مزدوم کارے آخر آنگہ اولنگ انت تا آں فتن و رخ
و نہ و رت اور زالے تاسواں بیگاہ و ہیرات و کھنت و بس۔ بدوچانی
یک مکرے زال و فاتحہ اور پتر و نندنت۔ اور مزدور اٹھ نشان ہشت
و مستری بیت۔

مزدور پتر و تہاں آس روخ و نندنت۔ اور عالم پر فاتحہ و کیت بری
سلام و دھیت اور دھما کائیت نندنت اور دھما میر و کھنت۔ دعا و رند
پول (درا ہے خوشے) کھنت اور حال دال بیت اور فاتحہ و رند بازی منڈل
دواز انت کہ زرے چیرے پتر و ایر کھنت۔ بلے کڑوے ہند و لے
عالم و دوازی اشیت۔

پتر و رواں مزدوم تمام ہوتا گرا زینت اور شف و دی ہیت
ہفت۔ اسے پیام گیشتر گوانڈی اور ہمالی فتن و کھنت و سیغی آن دانت
اور دھمی طرح و کار و دی

مرک و رند ذایغ موکھ کھنت۔ اور مزدور زال کھنت پراتاں

کھنت بخش و دیم او زانان چھاں پولاجنت او کلہیں خاندان رو زال شیرد رند
سفیق جبرال پوشنت ۔

آسروخ ۔ پیش و گیشتنیں روش و آسروخ و ہیرات بیت ۔
کردے ساکر ایش و پھوٹ و دات او کردے ہند کنگ و روش و مال
و دات کہ پلاں راست و آسروخ انت ۔ او عالم ہیرات و دت کیت او
دار و دہی پکار و چیزاں دی دہی عالم پیش سر و سرکنت ۔ ناہے
یک روٹے بازیں مردے برج بیت او روت پکار پکار و دار و پوچاں
کاریت ۔

کایا آسروخ و ہیرات و دی مکر و سہ چیار مردم یک سر بیت
کیت او عموماً پس یا مالے گون دت کارنت ۔ بلے آسروخ و رند دی عالم
پہ پاتھ اہی کائنت ۔ چو شین دختے اعز کے مالے یا پسے بیاریت آہرو مرد
کشتی انت ۔ تریں یک مردے بیت یا گیشتر
اے سیغ تال سالے و روت ۔ زایمفع سراں گیسو کفنت ۔ او نوہیں
جراں نخت ۔

سال و ہیرات و گیشتر ہنہی ماہ و کفنت ۔ سال و ہیرات و عالم
و لوٹ و دینت او سال و ہیرات و آدین پس و مال نیار انت ۔ ایشی
و رند سیغ ہلاس بیت او عموماً انگری انگری زایمفع کائنت ۔ سیغی اینانی سرشوی
کفنت او نوہیں جراں گور و دینت ۔

لوع

بلوچ راج لاف ء زایفغ عزت و شرف باز زیات انت اهر
 چکر شرف عزت دات کیت۔ زایفغ راوینت او زایفغ ء لوع
 او لوع رو عزت و شرف زانت۔ لوع ء ش زایفغ ء کڑو بیغ باز گزنت
 پوش بزاں کہ زایفغ ئے ء راپہ مرک و میٹھہ برغ۔ بلوچ تاوس پیلر
 مرکاں زایفغاں نہ رنت۔ بے ڈینگا بے و سی بیت گڈ کہ زایفغ پر مرک
 شتہ ہر ڈولیں مزائیں ربخے بیت یا گارے بیت۔ بشک جیت
 او گیشتر مرک منغ و بید مرک منغ ء زایفغ ء سری ئے دی پر شان
 و شرف ء دینت الیش ء زیات شرفے پے بیت کنت کہ اغہ ہر
 ڈولیں مزائیں مڑائی او جنگے بیت اغہ زایفغ نیام کہتہ آن جنگ ء بلوچ
 بند کنت۔ تریں پلوے وہ مڑو کشتیہ بیت او دہی دژمن ء لشکر مدت
 ء آکیمہ بیت۔ بے نین زایفغ نیام کہتہ۔ جنگ بند انت

ہندے کہ باین زایفغ ئے دار چنغاینت یا دہی کارے بلوچ
 انت۔ بلوچ مڑو زایفغانی نیام ء راہ ء نروت۔ او دتار رزو دات
 او اغہ پیش ء شہ گہور ء یا دہی ڈائے دتار پشتی میٹرتیہ انت دھندہ
 کیتیہ انت و راہ گزی روغاینت۔ بے و وختے لغاہ چوشیں زایفغان
 کیتی۔ ہر ڈول بیت۔ پشت ء جھنڈ ء دیر کنت۔ پوش باز رخت

بیٹہ کہ دغہ دہریں ہو پئے ءو زائینانی چچی گور ءو دہمی کے پشتی مہندی
ءو یا آرنکا چرخ ءو دیتہ آہنی ءو پہ بھیر ءو اڑائینت ۔

لوشے ءو کہ سر پڑش کس نویش او مہانے بیٹہ ۔ زائینغ کلیں

بلوچی رواجان ہما نداری ءو کنت او مہاشال پس دی داک کنت او

بلوچی مہانی شان ءو دارینت ۔ زائینغ سرا بوتج دست ءو کٹو تخت ۔

زائینغ ماسے اہلے پاء نیغائینت آن مال ءو نہ جنت ۔ بلے پدا دی

بیٹہ کنت کہ کسے بوتج زائینغ نیغ دستے کٹو کنت یا پہ مڑال خیر

ءو لا پنجیت تا بلوچ زائینغ ءو کسے کشتہ ۔ آل پوک انت ۔ نہ چر شیں

زائینغ ءو سا سزار سینت ۔ نہ کشتغیں مڑو ہوں بہا بیٹہ ۔

بلوچی دود دشد ءو ءو ءو سون دینغ ءو زیات میاریں لوک

نیست انت ۔ ہر دودل بیٹہ دہمیں دخت ءو گوزینت ۔ زائینغ

کہ رن بیٹہ تا آہنی ءو پہ دہمی مڑو ءو گرغ ءو کس مجبور کنت تخت

بوتج مدام رنیں او جنو زائینغ زائینغ ءو دہمی سیر بار واملح دگرت

اغز زائینغ ءو چند ءو صلاح نہ انت تا آہنی ءو کس لوش داک زکنت

اے دی آہنی صلاح انت کہ گول وٹی چکاں مذیت یا پت و برات

قوم ءو گور روت ۔

پنجش کہ بوتج راج لاث ءو زائینغ ءو راشرف و شان انت بلوچ

زائینغ دی وٹی گراں مہندی ءو بیلوی ءو دارینت ۔ بلوچ زائینغ ءو پہ سر

سروری باز میار انت ۔ سری مدام سرا انت او اغز کار سے ءو جز

تامہی ءو پلوا چرمیت و تار بیٹیت دری کس ءو اصل درابی ءو تخت

چڑا ۔ بیاتے ۔ کشیت آن دلدی ءو کشیت ۔ حہ اتی پڑوہ ءو کنت

جندہ نزی کلمے براں وینچے۔ دل دست و سری پلوا المء
میریت او دراہی و کنت۔ پہ زیات شرف و دوستہ و مرد کام دست
و زائیفج سرچک و ایر کنت۔

ہندے کہ مچی تے یا بازیں مردے بلوچ زائیفج ہواں دگ و
نہ رونت۔ اداغہ زائیفج تے دگے آیفج انت تاگڈ دہی رانی تے سرا
نذاہ کپتہ دگ و کلیت۔

بلوچ زائیفج جہاں دی تدام مزن و دراز کنت۔ دختے کہ سر و سوویت۔
تاہری سر و یک بکوے شوذیت یا میت و جنت۔ دوی پلوا یک و دات ہاں
کہ ششٹی تاگڈ سری و ہواں یو اسرا کنت۔ دہی یلوا شوذیت۔
بلوچ دستور و "پہلی" نیا زائیفج انت۔ اغہ کسے مائے۔ پسے کشت

پہلی و پہ گہار و دیم و دات اداغہ دہی مکرے و مہانی و بروٹ او
آہنی و کسے مہانی پسے، مائے دات، تا مہاں سر پہلی و در کنت
او سیالیں مکر لاف و آہنی مکر و کوئی زائیفج آہنی گہار و نیاڑی انت
بلوچ زائیفج دل و مرد و دیا نغن و نواڑت۔ اداغہ ستم و رخی

بیٹہ تاہواں وختا دیا دہی پلوا کنت او دھرو و وارث۔

مات، گہار او زائیفج مرد و مرک و سیغ و کنت۔ او موتک
کنت۔ دہی زائیفج کہ کائیت۔ سری مات و گہار و او گھڑا زال گورنند
او تا سر و کٹ و کنت و مہا مکر کنت یا گڈ دستا سر و دینت۔ سیغ
تاں سال بیت او اے نیام و سہراں نہ پوشنت او چڑا بگی ایں جہاں کنت
بگی ایں جہاں سیمی روش و سر شوذی رند و ان ایں زال و اگوڑا دینت

برات و بچان مات و چپانی موتک و گہار، مات و جھک دی کنت۔
بے سیغ و اغہ سیر و سند والی مرد و بیت۔ آہنی زال داریت۔

مڑد و مرک و رند اغہ زائیفغ و دتی جیفغ پٹنتہ - تا بڑاں کہ آں دہی
 سیر کشف نہ لوٹیت - رنیں زال تاں مڑد و سال و سال ہیراں دتی
 مڑد کام و لوغ و بیت - آہنی و رند و اغہ پت کام و برعنی بیت تا
 برنتی - بلے گیشتر چوشیں جنورام و مڑد کام و دت گڑدینیت او لوغ و
 سیر دینیت - بلے آرنکا مڑد و مرک و رند زال و سیاد گیری شہ مڑد کام
 و پرشیت او آں دتی پت کام و غاروت - زال و ہرڈی و
 است انت - کل مڈی زال و دتی انت او اغہ کڑدے و خا رند و
 زال و دہی مڑدے گیرت - گڈ آہنی مڈی وارث آہنی کہوں و ہرج
 بنت او اغہ زائیفغ مریت تا گڈ آہنی و مڑد مڈی بڑاں پس
 و مال چور وانی بنت او زالی مڈی آہنی جنکائی - اغہ اولاد موت تا
 زال و مڈی زال و پت کام و بیت -

باز کم بلوچ راج و ہندے ہندے و او گیشتر افغاناں مہاجراں
 دستور انت - بڑاں یک دیکے زائیفغ و لوغ و دت و رند آں زائیفغ
 میراں مڑد کام و بیت - او گیشتر مستری سوزاتک و گرغی انت
 یا دوہی مڑدے بڑاں تے نثار و گیرت - اغہ مڑد و برات نیت
 انت تا مستری بڑاں تک یا مستری وارث - بازی و خا ہنیش بیت
 کہ دارتاں کستری چک سرکائیت تا ہواں رنیں زائیفغ نشیہ بیت
 او بازی و خاں چوش دی بیت کہ مڑد کام و لوغ و رواہیں ہندو نیت
 تا گڈ مڑد کام یا وارث آہنی و لوغ دینیت -

برنیاں میں سربندی دی رواجے است انت - او گیشتر لانی
 بڑاں میں بہت لانی یا ہندیش انت - کہ پیش و بھدی بیت کہ سہی

جھکیں چک اند بلیٹہ تائیواں لبتی انت۔ یا جھٹک ۽ بیٹھ کے نام ۽
 کنت یا گڈ لوغ ۽ زپٹغ سر ۽ بندت۔ بزاں پڑا ہواں جھٹک لبتی
 انت تا گڈ ہواں جھٹک چڑا انت۔

تر بکے ۽ نرسی کا گھنٹہ ۔ او دہی نرسی ۽ بکے دی نرسی ۔ چو شین وختے
۽ در ۽ مہل بنت او مسافری دخت ہزاں روش لب ۽ تر کھڑ ۽
دخت ۔

سہو ۽ گیش تر مہان بکے ۽ سوارغ ۽ گنت او در کیت ۔ بے
پیدا دی اغہ مہان ۽ باڑ انت تا دورا کو مال دپتہ انت سوارغ بندہ
ہیٹ گنت ۔ بالائی سر گریغ ۽ رند گیشتر ۽ سوارغ مہان نہ جنت ۔
بکے ۽ مہانی دخت ۽ کو مہانے آئین ۽ ہیٹ ۽ بروج گیشتر دگ
دیا لائی سرا پر دخت او یازی بروج شنف ۽ گیشتر ہی ہرے آس ۽
بالاں کلت کہ لڑاں مسافرے رتہ کیت او ہک دی لہر اورے ۽
بیت کہ آن ۽ شال تان دیر سہرا و پیدا اور بیت) ہک ۽ بھوتار تھدا
۽ زیریت ۔ او دیا در کیت ۔ چو شین دخت بیت کنت کہ بیگے ، گیسے
بجو ۽ کنت ۽ گیشتر بھوتار بیگانا کنت بے دخت بے سان بھو بیت ۔
مہان ۽ بیگ ۽ کوہ جینغ ہزار انت ۔ آپر بر بک و کوہ بیگ ۽ نہ
جنت ۔ او ہک و دسم ۽ بروج پا تان شفا دی ۽ آئین ۽ دی ہزار انت
گیشتر ۽ بروج مسافری ۽ رائے بیغ ۽ سر چہاں ٹا ہینٹ او اٹھ سواس
انت تا گد دوسہ جوڑا جوڑ کنت ۔ بے پیدا دی اغہ دگ ۽ سواس دریت
او دہی گول مویق ہواں ریشہ ۽ دست ۽ نیر انت او ہک و گورا
آہنی ۽ پا تہ کنت ۔ او پیدا ہک ۽ زمین سواسے چٹے ٹا ہینٹ ۔
بے پا تہ شفا دی بکے ۽ سلام دینغ ہزار انت ۔
تھدا دینغ ۽ رند کلال سری آفے یا چلے پدل گول ہینٹ ۔
اغہ سانز تہی انت ۔ آف ۽ دینٹ ۔ آف ۽ ورغ ۽ او سوارغ

عز رند پول بیت او حال وال۔

انہ مسافر شش انت یا شش عز زیات گد بھوتار پس پورا انت انہ
پوچ است انت تا پس عز دات۔

نیں کہ مسافراں پس دئے بیت۔ ایثی عز رند بھوتار آت او سیراں
کاریت او سامان مڈی مے کہ پکار بیت پول عز کنت او دت پوست
کنغ ررت دتی لوغ عز مال و مالدار ی یا دہی کارے عز۔ پس عز کنغ
صد گد کنغ، پیشغ یا گرا دغ کل کار بہانانی سرا انت۔ نیں کہ گوشت
تیار بیت بھوتار کاریت لغن عز دات او آت و دہی مڈی پول عز کنت
او بہانان دتی دول عز کلیت کہ ورنٹ۔

دھڑو عز ورسغ عز رند اے گوانک عز جنت۔ کہ دتی سامان پذیر
بے یک دوھیال داری الم انت۔

اول ایش انہ سیالیں قوم عز بہان انت تا پس عز کنغ وصد
گد کنغ عز رند بہاتالی پہلی عز کشیت پہلی پوچ عز دستور رو عز نیاری
یغ انت (نواں کہ ہلک عز آنہی قوم عز ذایغ عز بیت۔ او اعز
ہا و راستی آنہی قوم عز پوچ ذایغ بھوتارانی ہلک عز نیت تا اے
حال عز دینت تا بے ہواں پہلی عز برنت قوم عز نیاری عز دینت۔
دہی ایش کہ تاند کشنی انت او اے پہمال یغ انت۔

بہانی مہد عز یاچی عز کڑ و ہلجا میار انت۔ او نہ کہ میک عز کنت
ندنت۔ ہتھار عز دی ایر کنغ او دیر ایر کنغ میار انت۔ گیشتر
عز توپک عز کٹ عز ایر کنت او کارو بارے عز کڑ و یغ عز دی
دستا زیزی۔

افد دگ ء مورے گھڑت او جر بنت او بکے ء کیت آجران
 پھیر نہ مٹائیت۔ ہوتا ستر گشت بے جہان کشغ، دہی ہشکس جہان
 مہانی ہندا گور ء کنگ یا لاکھ کنگ باز میار انت۔ زیات ء زیات اس
 ء بالنت او جہان گور ء ہشک بنت۔

ہے ڈول ء مہانی دگ ء یک دو بیل ء قدرق نغن نوزیت اودگ
 ء پہال ء نغن ورغ دی باز میار انت۔

مہانی ہند بیت یا ہیراتے پیچے۔ بلوتج گوژد ء گون راستیں
 دست اوسہ موڑ دافع ء پٹیت او داٹ۔ ہر دوئیں دستان پٹغ
 دستان گوژد ء پٹغ پیٹر بازیہ میار انت۔ بیت کنت کہ وخت
 گوژد نیم گراتو بیت یا ڈٹ ابلوتج گوژد و ہجی ء ہر د سرو چاقو ء
 گون کنت او ہرجی گیشتر چاقو بیت ہے ڈولا مہانی ہندا ہڈ ء مایغ
 یا آہنی کنگ و مشرگ ء کشغ دی میار انت۔

اسے دی بیت کنت کہ مہان بازیہ شتر دی بنت او سوارغ
 تیاری دیر انت گڈ لوٹ پشش انت او پیش سرورغ میار
 انت۔

نغن د سوارغ ورغ ء رند ہیران ء پڑدہ ہر و مرد الغی انت
 اصل ہو رگ کنگ میار انت۔

نغن ورغ ء رند یہ ہیران ء گوانک ء دی باز اکل لوٹیت چوش
 دی بیت کنت کہ منخے نغن د سوارغ کم بیت یا ہیران ء زیرغ ء
 پ گوانک ء مہان جنت ء او۔ ہیرانال زیہر انت "اسے" او ء
 معنی ایش انت کہ سوارغ کم بیت۔

ہے اغہ مہان و دل و انت کہ ہمارا سنی پیران و فہم اغہ تا گواک
جنت و پیراناں زیرت

اغہ مہانی و بھوتار و شہر آرٹہ یا روغنے پیچھے۔ پیش سر و
قریت کٹی تا جواں۔ نا ہے اغہ مہان و قریت کٹہ تا بلکہ گلیں غوٹیاں
ہواڑت۔ الغ سوائے مہیران و پشورہ مہار انت۔ اغہ بھوتار و قریت
کتہ آرتہ تا ہرچی وارث کلیٹ بھی نیست انت۔

شہری زند و مردشاں بھوتار دی بہانانی بھی و سوارغ و کنت اغہ لعل
درغ بھوتار گون انت تا گڈ بانڈ کہ بھوتار ہواں دخت و بس بگنت کہ
مہاناں بس کتہ او اغہ پیش سر بھوتار دست کشہ تا مہان بس کنت۔
اغہ بیگاہ و بھوتار مہاناں پس دانتہ گڈ سہو و بانڈ انت مہان
مہی و دربانیت او بانگ و نغن و دہمی ہلکے و ہورنت۔ ہواں ساگ
این ہلک و مہاں پچہر نہ جلنت۔

دفع و مد و سہ مہاں پچہر نہ دفنت او نہ دراث بنت اغہ بھوتار
لوح و نکاشتیہ بیت یا کارے و گٹ انت دی مہاں نشغ
و نہت۔ او نا چاری بیت گڈ دی کل دراث نونت او نہ دفنت کردے
نشتیہ بیت۔

مہاں دت پچہر و ما و منغ نہ گشیٹ۔ ہزاں دے نہ گوشت کہ نہ
مار و مار و گرغانت۔ و مار و مد و بھوتار۔ او چنڑے بیت یا دہی
ہندے نا بینگیٹ۔ صلاح و کنت او کہ میں مہاں و پتغ انت و
روت۔

اغہ مہاناں ما و نے اولاکے گوانت ایشی بند و بست و دی بھوتار۔

کنت او مادن ۽ بیگاہ بیل ۽ تیرغ ۽ دات - دہی بیل ۽ پورنہ انت
 مہاں مہانی دخت ۽ بھوتارہ ۽ ہک ۽ مڑوم شمار بیت او
 گار بھانی گوں ہک ۽ وارثہ انت -

اغہ مہان ۽ مالے ہک ۽ شہ گار بیت تاگڈ بھوتارہ ۽ پورانت
 کہ مال ۽ پورغ او کوری ۽ سنگت بیت - ہمیرنگ ۽ اغہ کسے مہالی سرا
 ملو ۽ کنت یا توپک بارانی ۽ - بھوتارہ مہان ۽ پلوا بیت -

اغہ بھوتارہ ہک ۽ کسے ۽ ملو لائیتہ او ثانی بیت او کسے دشمن
 کشجا بیت - او اے مڑالی ۽ مہاں بھوتارہ پلوا گوں بیت - مہاں ۽
 نہ لائی پور بیت نہ دہی چٹا - او اغہ ہمیرنگ ۽ دی بیت کہ ہے ہک
 ۽ مہانے دشمن مہان ۽ جنت - ہو کہ بھوتارہ بھڑالی ۽ دات - بے پدی
 دختی لائی یا بیہر گریغ مہان جہد کارنت -

مہان تھڈا گریغ ۽ زند ہک ۽ شہ بے سوارغ ۽ روغے بیارات
 یک گشتانے تھڈا گپتہ نیں سوارغ ۽ کنت او دیارواں بیت یا
 دہی ہکے ۽ روتے ترین دہی ۽ آہنی برات بیت دوست بیت یا
 ہرچہ ۽ -

مہانی ۽ پس مال کہ دسٹے جیت آہنی پوست بھوتارہ یغ انت -
 پلاست ۽ ضائع کنگ یا جسم جنغ ۽ مہانال پوست پورانت
 مہانی ۽ ہمیرنگادی بیت کہ نہ پدغ کس لڑیک او ہک
 ۽ زائینغ بیت - چوشیں دخت ۽ زائینغ تھڈا نہیریت او دغ
 ۽ درکیت بلے مہان ۽ باد کہ دیا بیت مال ۽ شہ تھڈا او چتر
 ۽ گیرت - مانی مہان ۽ بیاقے کنت -

آس بالغ عر زایغ پیش ، دار او آژ گھر باکس عر کاریت او
 آس مہان عر دت بالغی انت آف ، سوار عر یا
 دہی چیزے کہ زایغ کاریت باید مہان دیم عر ہر دت او آہاں
 گیزت او بیاریت .

تا دختے ہلک عر زبہ نہیں کسے موہیت - مہاناں پہ سرور دسان
 میار انت اداے میالدارسی دی بیٹ کہ نہ زیات گڑ بیٹ او نہ
 عیتھیں مجالس -

حال وال

حال وال ۽ دستور ایش انت کہ ہر کسے سلام ۽ دات آں گھن
شمار بیت۔ سلام ۽ آدخ نشینانی سرا دات، زفار پیادغ ۽ مکتریں
مردم گیشتری رانی ۽۔

ہر کسے ۽ سلام دات، سلام ۽ بیردیوخ پول گول ۽ کنت او حال
۽ لوٹیت۔ اغدیکے یا اغدچی نے نشیہ انت در ۽ شہیکے، دریا گیشتری
مہاناں شہ یک دھکے مال ۽ گرت۔ پدا آیوخ نشینیں ۽ حال ۽
نشت۔ پول گول ۽ دت کنت۔ چوشس کہ چاکر گول سنگتاں نشہ ات
میران گول کڑدے آئکہ۔

چاکر ۽ حال گپستہ او پدا چاکر ۽ دسم ۽ کسے بزاں بیرد آئکہ
آں شہ چاکر ۽ حال ۽ لوٹیت کہ مہاناں چے حال دات۔ چاکر کہیں
حال ۽ دات او چاکر ۽ حال ۽ گیشغ ۽ گول میراں، بیرد ۽ گیشیت۔
کہ تئی حال گیشتر است پورہ داتہ رہیرد گیشیت۔ نے حال پورہ موی
پلاں کار ۽ یا نماشے ۽ شغون نہیں شوے مچی ۽ بیر۔

بازی دختا چوشس بیت کہ بزاں چاکر پورہ نشیہ انت میراں
گول سنگتاں آئکہ۔ ایشاں گول پول گول بیتہ او حال وال ۽ سہرہان
۽ سلام داتہ۔ میں چاکر دیمہراں ایشی پول گول ۽ گول دراہ ۽ خوشے کنت

شیشی ء رند چاکر سری میراں شکر ء حال ء گھڑت او گڈ دھیان ء حال
 ء — پترانیں بانڈ کہ میراں چاکر ء حال ء گھڑت اوراں ہدی آئوٹ
 سرکری تا گھڑت ۔ نابجے میراں دت گھڑت ۔ گھڑت ء چوٹ بیٹ
 کہ مہانے کہت ۔ تا گڈ دسم ء یا دہی کارکنوٹ یک گھڑت نے کل وچ بنت
 مہان ء حال ء گھڑت ۔ مہان ء کہ حال ہیرکتہ تا میار نیست کہ اتی پی
 کڑو بیٹ دت کار ء بروٹ ۔ بھتار پتر دت حال ء دات ۔

حال ء نہ گرخ یا دین پ بروج ء ہاز میار انت او او اعہ
 کسے ء حال گھڑت او حال نڈاٹ گڈا میار ء سوا بوجی سٹرا آہنی ء پندر
 پور انت ۔ یا حال دات او پتر حال نہ گھڑت دی ۔ آں پندر ء پور دار
 انت ۔

بلوچی دود ء حال ء گرخ او دین یک عزت دشانے ۔ پی کاڈ
 آئوٹاں مال مال گھڑت او پتر دسم ء مردم کہ مہانانی حال ء دت تا
 آلم ء حال ء دات کہ حال ء مرد پلان ات ۔ پریشہ حال دیوٹ نام
 کماش او سرکڑو بیت ۔

دیلوان

بلوچ روش و ملا ہوشی و رند بیگناں دسم و در مہانانی ہند و
یکجا بنت او گیشتر و کلیں زیدغ کاہنت موڑی و ہر شفت دسم و
مہان بنت۔ او مہان و دستور الیش انت کہ اغد کیوئیں مہانے تاہول
ہلکے و بیٹہ آل چہٹ و کنت او اغد گیشتریں مہانے یا دسمانی شریخیں
مہانانی ہند و آتکہ تا کل وتی جند و اژدانی رو و الیشانی چہٹ و کنت
او یک ہلک و ذمہ داری نہ انت۔

مہان بیٹ یا مویت عالم بیگناں پرچ بنت اوتان درہ بازیں
وختاں دراہیں شفت و پہ مجالس و ہجپار روش کنت۔ کہنیں شیرانی
سرا ہجپار بیت۔ رند و کسو بنت ساز و گرد و بیت۔ بے اے کلیں چمی
و کڑدے دود و شتر و میال داری کل و پہ الم انت۔

در آکھنے بیت۔ ساز و مجالس وارغی بیت۔ بلوچ دستور و آہنی
دشہ آت و چلم و پول بیت او رندا حال وال۔ حال و مرغ و دستور
موڑی و الیش انت کہ ہژدو پلوانی پیریں مڑدے حال و گیڑت یا آکے
و موکل و دات۔

بلوچ دستور و بھانکر دراہی اصل میار انت۔ زیات و زیات
زیات مڑدیک دہی دست و کو فنان چک و ایر کنت او رند و

دراہی ء کنت دزال کام وئی عزیزے ء اغز
ء کنت تا زائینغ مژد ء کوفغ ء دست ء ایرکنت او مرد آہنی
سرکک ء .

مچی بیت یا آرنگیں مجالس بلوچ زا باران ء ہڈ برنت او کڑوئیں
ٹوک ، داہو چک او زور زور ء کسرخ زادی سوک لیکنٹ - بلوچ
آرنگ ء شخان ء یک دہی ء نہ جنت جے مچی ء پھر ڈینکا شخان
جینغ گندخ انت -

مچی لاف ء دو مردے آپتی پس پس او کوش ء ٹوک کنغ
دی باز میار انت - اغز کسے ء دہی ء صلاح کنغی انت یا وئی
ہندی مجالس بیت کہ دہی دیا کنغ نہ لوئیت تا مردم کو درا کشت
او مچی ء یک پلو رونت وئی مجالس ء کنت او گڑونت کاؤنت -
مچی ء کس آواز اس ء کنت نندیت - ہر کس چو تیار تیار انت -
مچی لاف ء وضع دہاو کنغ پیڑ ڈینکا میار انت اغز کسے ء دہاو
گیرت - تابلاں بڑوت - اد اغہ مہاناں دہاو گیرتہ تا گل زمین
باز انت - بھوتار کیں ہڈائی ء آہانی ہڈاں تیار کنت او بے شک
دفت - بے گیشتر ء پوشیں دختے مچی پرشیت او ہر کس تڑاں
تڑول بیت -

مہانی ہند ء مچی ء آدینغ کنغ او میال کنغ دی میار انت -
او ہیرنگ ء گلا لکان مانارغ دی میار انت -

شد

بلوچ شد و میار و خیال داری و دی باز کنت۔ کساں کسانیں
 ڈکاں باز سہیت گنریٹ۔ ہر ہماں کارے و کہ سوکی بیت۔ لغوری
 یکے جیت۔ آہنی و اصل نخت۔ او کارے لاف و بھر مڑاں، مہان داری
 او ہمت و چیرت و ٹوک بیٹ وٹ سر و دی نہ پاریزیت۔ مچی بیت
 او مہالس، مچی و مارے، جو جوئے بیٹ کرورینگ و گر کنگ اصل میار
 انت۔ پوشین و خا نزی گور و لٹے، سٹکے زیری جنت یا گڈویر
 ترانے مردم کڑوبنت او آہنی و کشت۔ بازیں و خاں جہنم پناہ
 کہ مارے جو جوئے پٹک لاف و پناہنت

۔ بے نشعین مردم پنج پرداہ و نخت او ہواں ڈولا

وٹ مہالس و کنت کہ مچی و دہمی کس و پیر سادی نہ کیفیت۔ او ہے رنگا
 دختہ دستان سوغ و بھوتار باز گر میں آناں کاریت۔ مہاں دستاں
 شو دیت او برج نہ گوشت۔ ہے ڈولا مڑاں او جنگ و لغوری و
 شون نڈاٹ او نہ کہ جھٹ و جھب و مانع یا دہمی نمونے کنت۔
 پھند و تڑیں پیادے بنت یا زوار نہ مانع و بچار و کنت۔ نہ ایٹی
 و کہ شدی بیتھاں۔

بلوچ دراہی و نہ اگ و جھکیت او نہ کہ پاڈاں کیفیت زیادہیں
 شرف و دست و دراڑ کنت او دست و گرنے ہند و کوفتاں

یا نلی ء دست ء ایر کنت و وراہی ء کنت (بھاگور وراہی دی پیارا منت)
 بیراتے یا مراد سے بیٹ۔ ایٹی ء بلوچ یا کلیں راج ء نام ء
 گیڑت لوٹ ء دات یا نام پہ نام ء۔ بے لوٹ ء دات یا نام پہ
 نام ء۔ بے لوٹ ء بلوچ بھیر مراد دل یا بیراتال نہ رونت۔ ہواغہ
 لوشے ء مہانے بیٹ۔ او بھوتار زور ء رکیت۔ مہان ء بڑت کنت
 بھی لے۔ او سچے رنگ ء راہ گزی یا مہانے آئین میرات او مراد
 ء ورغ ء دنی پر راہ نے۔ بے آں ہشتہ وغیرہ ء مویت کہ آنہاں
 میار زانت۔ ہے ڈولا بلوچ دشمن ء لوغ ء پیچہ نورنت نہ ہواں
 لوغ ء لغن و دھرد ء کہ یاری او عاشقی سے بیٹ۔

بلوچ قوم لاف ء بازیں مکرانت کہ آنہاں شرا بُری حق انت
 او بلوچی دستور او راہ بنڈاں پوہ انت۔ شرا ء روغ شرا بُر لغن
 ء اُصل نورنت۔ اغہ شرا بُر لوغ دیر بیٹ یا گھول اوتات ہچار
 ء شف کیفیت دی ہواہی بک ء لغن ء نورنت اونزی گور ء گلے
 رونت او اغہ پانڈاڑتئی انت او شرا گیشپ نہ انت تا دھی رول
 ء پد کائین

یمنی لغ۔ پورحساو بیٹ او دالغین دست و در بدلی انت۔ ہر
 روشے دینی انت۔ بلوچ کسی زور و نیت ء زیرایت۔ تڑپ توڑوہ
 ء بیٹ۔ پریشہ بلوچ راج ء پنڈن میارانت۔ شدال مریت بے پنڈن
 نہ۔ بلوچ راج ء پیشنی پنڈنخ نہ گو دھیت۔ دھنٹر لوٹ، بھارے
 عیال ء متدائیں شے انت۔

نہ شغان ء مگت او نہ شغان ء جنت ہے سوب انت کہ ہر

ہاں کارِ پاریزِ اہت کہ آہنی عرش سو کی بیت یا ترکے پہ شغالی ہنگام
کے کنت۔ جسے حد و کہ شغالی ہنگام اغہ بلوچ مڑا لویکا بیت، پھر شیاں
نہ جنت اونہ دور زور و لوکاں کنت۔ او لغزی او ہرمب و نشان
گشغ بنت اورائی وئی ترس و او دل و انگو آنگو کشف زناں لوٹیت او
اے مہارانت۔

بلوچ راج لاف و مچی و یک ہڈا یں شانے او بلوچ مچی شان
و گوں وئی شان و دی داریت۔ اغہ مچی و کسے و آہنی و گپت و
داتے است انت۔ تا آن ہواں مڑ و و و کثیت او وئی کار و
گشیت۔ بلوچ دستور و در صلاحی یک شانے ایکے جیت او ایشی
و عیو شمار نخت۔ اے در صلاحی ہمدوشی گپت و دات و دی بیت
او دہی کارانی دی چوش کہ یکے و مرکے زرتہ۔ نین نشغیں مچی و مردم
کل و کل دی در صلاحی و در کائیت یا کہ مچی و ہاں ہمر و مردم کل روت
آپتی و و صلاح و کنت۔ او کائیت۔ چوشیں وختے در صلاحی
روغیں او گڑدوغیں و حال امراہ گرت ادین کہ پڑا لیکار بیت
مرک و مردم پہ صلاحی در کائیت او چوش ہر حکم دھکا بیت۔ باکے
نے۔ ہے ڈولا سرسری کار و حوال دال لاف و گشت او بازیں
خیال و چمی نخت۔

بلوچ مادرن و میہہ و گوں کوہ و سنگ و لوکھ و دی مہارکنت
او میہہ و گوں چوہ و لوکھ شان انت او اغہ مجوری انت تا گڑ
گوں سنگے و چمی و لوکنت۔ نا ہے گیشتر بلوچ میہہ و گوں
پاد و لوکنت۔ ہے ڈول و چوہ و بند و گوں دستا کشف و دی

جواں نہ لیکنت او گیشتر چہو بند و گوں دہی پاؤ و او گشت او گشت
 ہے ڈولا پلغ پلو کف یا سستی بندغ، آستین او پشک و تشرین
 آن یلوی، ایشان بے حاجی کل میار یگے جنت - ہے رنگ و رانی
 راہ گزی مار رستری گندیٹ او بے کاری و کنت دی میار اسط
 مار و او رستری و لی و س و جنت - او راغہ و او سراسر و کنت
 پصل و مایہ پیرغائینت آنہی و ہرو مردشہ پصل و ریپشت او
 ہرانی و حال والی و کنت او آنہاں مایہ چہی گون انت حال وال
 گشت - او شفاں گسے و مایہ گون ہرو مرد پچھا و کنت او پیلری
 و گنت - دزی و رازی شک بیت آنہی و ہارشت او دل چیکم ہنت
 او آنہی و کنت - چوشین وخت و دہی دی بدنہ برنت -

اشرو و تندی

پلوچ و جند و کار بیٹ یا راجی - کار و متری او وخت سرا
 هلاس کنگ و پ اشرو کنت - اشرو دستور ایش انت که انکار
 جوڑا یغ انت تانزی گور و جوڑا ال یغ کنت او کار و کنت، اغ
 دستی کارے هواں رنگ و - او کار و نمونہ و ایش و بدائیں نام
 انت -

ہشر - اشرو مڑی جوڑا و ڈفار کار و گشت - ڈفار و اشتانی
 کار و پ بازیں جوڑا کنت و کار و سوک کنت -

اشرو فغن و وراک و بند و بست و کل بھوتار کنت -

سہو و ناور شتے چئی دات او بیگاہ و فغن و کہ جوڑا بکنت
 مال و کشغ دات او مالے دی آہنی و دلیغی انت - پس و کشغ
 و ہڈ گڈ کنگ گوڑ و گرا و غ کار و و ت ہشری کنت - پس و
 پست بے تیر و بھوتار یغ انت - پدی گوڑ و برادر بہر بیت -
 بھوتار، گودی و راہنٹری و شریخی و یک یک و ندے بیت - نامغیں
 گوڑ و ہرغ اکمل میار انت - تربتے و دھی بیت آ بھوتار یغ
 انت -

ہشر و دھڑ و ہشریاں سوا و رخ باز میار انت - دی کس
 ہشر و دھڑ و اشرو سرا نواٹ -

حشر ء سواکے ء مشردی گشتت ۔ اشء ء مشرء اے پرکنت
 کہ مشرء جوڑا اوکار کنوخ کم بنت او پس و مال ء کس نقات ۔
 گوئیٹ ۔ جوٹانانی بھورینگ ء اواریں کارانت ۔ ایٹی ء
 دوئیں بیل ء نغن دے جیت ۔ او نغن ہو رگیں بھوتار ء پورنت
 ناورشت او دہی ہر خرچے بیت آشہ جوٹان ء زیرغ و خانیم
 ء کٹے جیت ۔

دھوپ :- مالانی چین ء سرمیشاں شوقنت او اچا کنت
 کہ پٹرم جواں اچا بیت ۔ ایٹی ء گوانک چیک بیت او کر دے
 مٹوم بنج بیت او مہیئر ء شوقیت ۔ اے کارتا اڑزان انت
 او مہاتائی بیت ۔ بے پڑا دی مال ء کشتت او گڑو ء کنت ۔ موڑی
 ء گڑو ء پشتت واک ء کنت ۔ چواشء ء دھوپ ء ورغی
 سوائے کارکنوٹاں میار انت ۔ بے اے یک ڈوے مہاسی بیراتے ۔
 اغہ کے دیرشہ آئینگ بیت او آہنی ء دھوپلی او ارکنف ومنت تا
 گڈیکے سرآکھیں پے بیت کنت کہ آدی آن ء ایر کفیت او پے
 شوقیت ۔ اغہ ہے رنگ ء پس جی سرمیشاں تا گڈ پیٹر کس نہ جلیت
 او ہے ڈولا اغہ کس دھوپ ء لوٹائیں جیتہ او دیر آتک اغہ رندی پس
 شستہ دی گون انت نا ہے آل بھجر نذیت ۔

چین :- سال سرء دردھک ء چین بیت او دھوپ وچین
 چٹرامیش ء بیت ۔ چین کنوٹاں لاوا گشتت ۔ ایشان مدت دوسہ
 مرد پس آن گھڑت کاریت او لاوا بندیت ۔ ہے ڈولا یک دو گڑیاں
 بندت ۔ ایشان دو بیل ء سوارغ ء دینت ۔ بیگاہ ء گیشتر ء پے

بہرات کنت۔ اے یک بہراتے او ہر کے عو لوٹ دے یا نہی
 و درغ میار نہ انت۔

اغہ بستنیں پے کہ بنے جیٹھاٹ۔ انہی پاؤ بکنت۔ میار
 انت۔ او لاوا و سستی شمار بیت۔ اغہ چٹ سستہ بھٹی نیست انت
 مراد و دار۔ سیر و شادہ و گزر و پہ دار و دی ہج ہنت
 ردت او آہاں مال و پس دے جیت او آرٹ و دی زیرنت۔
 او ہوتا و مرط و کنت۔ ایشی و دہی کے شریک کف یا درغ
 میار نیست انت۔

سیر و کڑی۔ سیر و پیش دتا و پے یک کڑی اے دی ہوڑ
 کنت۔ او دمنغ و زامنع کر دے ہج بیت او یک ہیرنگیں ہندے
 و روت کہ او را پیش باز انت۔ یا پیش و کارنت یا ہوتا کڑی
 و کنت کارنت۔ ایشاں دی مال و پس دے جیت۔
 کھوڑی۔ گار و بیران و پولغ و یک سری رورغ و کوڑی
 گشت اے ہر ہندے بدنت۔ ایشاں ملونک سوارغ و دات
 بے پریشاں پس و کشغ میار انت رگیشتر و کوڑی و شش مرط و
 زیاست بیت پرچہ کہ جوش کار مہتل بیت۔

لوٹ۔ اغہ کے ڈینگانیز کار بیت یا مزائیں تاوانے کفیت۔
 پوج و درکارے کفنی بیت تاوتی راج و چریت و سینٹر و کنت
 اد گیشتر ملونک انہی و پستے مائے دات۔ ہرگی و کس نہ گٹر دینی
 اغہ دسے و شتہ او قرا بازیں ہک انت تاگڈ ہر ہکے و مال و ال بیت
 اے کشیت کہ تاوانے و یا سیرے و انہی پوج نہ انت نیں

لوٹ ۽ انت۔ تا دہی وسم ۽ ہکاں دت مڑوم کل ہنٹ ہنٹ ادہاں
کنت دینت۔

میل۔ جنگ و جدل ۽ دتی دیپانی ۽ مگر ۽ مڑوم ہنٹ ہنٹ
اد میل ۽ ہواں کنت اد کسے جتیس۔ براں ہیر گاریں گل ۽ کنت
او دہی میل ۽۔ میل ۽ ہر کس دت خسرج ۽ دت کاریت۔

پوڑی۔ مگرے ۽ ڈنڈے کیفیت، ثانی نے ہونے۔ گڈاڑی
ذمہ دار کلیں مگر انت۔ او اے دی ڈنڈ یا چٹی سٹے کچ سرافت
یا بھوں چٹی گتہ۔ مگر مگر ۽ ارڈاند ۽ قوم، قوم ۽۔ اگر مگر مگر
۽ ارڈاند انت تا گڈ مگر ۽ مڑوم پورہ کنت اغہ قوم او قوم نیام
۽ شہ بیٹہ تا کلیں قوم پوڑی کنت و پیلو کنت۔

جاگرو۔ اغہ کسے نادراہ بیت او نادراہی دراٹ گشت او
ڈکھ بیت گڈ وسم ۽ مڑوم ہنٹ ہنٹ اد شت ۽ جاگنت۔ بے جاگرو
۽ ہر کس دت ہند ۽ سوار ۽ کنت او کیت او سہو ۽ ہل ترالی ۽
رونت۔

ہے ڈولا دت کمکی ۽ سیر و غمی ۽ دی کل مڑوم مال دپس
کارت او بھڑاں ۽ دینت۔

شکر پال

در شینی مردم مذموم دتار قدرتی آفت و بلا پانی آماج یکیت او
ایشان شے که دتار کھت نخنت تا دتی دپانی دبیر و دهمی دور
هیدار مذ بیت او بواں پلوا چم چارنت - بریش ماگندول عہدی زمانہ
و آدم ذاتاں فقام گیشتر شرک و پال و سراپت ات او آؤغیس
دخت و باروا پلوی چن و لایخ کتیش یا دیم و آؤغیس جنباے و دتار
و کھن و اکلے کتیش -

بلورچانی لاف و برد دست و گندش و روان باز انت او ایشی باردا
مازنہ میریت دی است انت - پڑادی بردست و سٹہ بلوچ مہیرامان
مرک ، پی یا مورانی حالاں گیشتر گندنت او اے دس و دینت کہ
اگر بدش و رند اے واقع و بیت - گشت کہ کڑوے مردم کہ باز دینکا
پرو انت آل شہ پہلی آئی راخان دی کساس و جنت او ہے حالاں
دینت -

دہمی "شون" او دس و پہ بلوچ ماڈفاں بندنت - کنگ آب و
دینک گول ہم پال و جنت و دہمی بازی دوسے پال و جنت کہ پلاں
لار و عاقبت پہ سوپ انت یا نہ - او چرشین پالای مردی زایغ
جنت او آں پو جنت - آرنگا دی مردی و زایغ او مردانی پال و شرک

پر گنت چوش کہ اغہ زائیف آڑت تر کفائنت او آڑت ۽ کسائیں
 بھورے ٹیلے تا گشت کہ دوست و عازینے کیٹ۔ یا کہ سرند
 ۽ سرمان آرخ ۽ سرند ٹیلیٹ دی بے گشت چنٹخ ۽ شہ دی پال
 گرت۔ یک مدے ۽ جوال دہی خراوانت پنڈ ۽ رالی بیٹخ ۽ پیش
 کہ کسے چشیت کارنویت۔ وغیرہ

او پڑا پال و شرک ۽ بازیں بھیرانت۔ یکے مڑوم ۽ وٹی کار و جند
 ۽ سراٹو کے بیٹ۔ شہ ہوانہی اندازہ جنت۔ چوش کہ اغہ دست ۽
 رتی کیغائنت۔ بہانے کیٹ چپی جم ۽ پرستخ جوال ۽ انت۔ چم ۽
 مشاشاں اغہ کسائیں مرہڑتیں بند بچے پلے لگڑیہ بیت تا مساعری سے
 اغہ چو دسا داس یک دہی چکا ئنت تا مساعری سے دیا کیٹ۔
 دہی شہ موسم و آزمانی چپی آل پال و شرک ۽ گنت چوش
 کہ دمب وال استار کہ سہرا بیت یا مزائیں مڑوم مریت یا دہی
 آفتے کیٹ۔ نوخ کہ ہکیت اغہ شخین بیت تا ماہ ڈکھال انت
 تا پے سیر ماہ انت اغہ زیات لوڑو گوات بیت دی گشت
 کہ مزائیں لوخ مڑوم مریت۔

ہے ڈولا بلوچ موسم و گواتانی رخ ۽ پودہ بنت کہ ہور بیت
 آنکھیں جڑاوت۔ ہنی گشت کہ اغہ روش ٹب وختا او چیر دوی
 روش ۽ پاڈانی لاف ۽ سیاہیں یک بنت تا نکا ہور کیٹ
 ہے ڈولا اغہ سنج بنت دی ہور کیٹ او اے موڑی و گوات
 او موسم ۽ رخ ۽ بازیں تجربہ او تہیات ۽ رند یک کاسے انت۔
 شہ لوخ ۽ مال و ساہاراں دی شرک و پال کنت۔ اغہ ماون

ۛ دمب شنگ انت تا گشت مسافری کے دیا کیت۔ ہینگ ۛ
 توغ ڈولا او آرخ ۛ جوال نہ لیکنت۔ ککر ۛ ہانگ دینغ۔ ماشام
 ۛ ہانگو ۛ ہانگ دینغ دی جوال نہ انت۔ گوغ ۛ ترحدغ ۛ اکر
 گندغ زانت کر آہنی ۛ ہرادی ۛ گشت۔ ہے ڈولا مالان رنگ
 و بھیر ۛ شہ دی شرک و پال کنت۔ چو کہ اغہ ماوے سرمبانی
 بڑ زانی سفیت بیت او آہنی لاف ۛ سیاہیں لکے۔ ایٹ ۛ
 بد زانت۔ کایغردپ دست سہر بیت دی جوال نہ لیکنت۔
 ہینگان جمان پشت ۛ سیاہیں لک بنت ایٹاں چار چم گشت او
 جوال نہ لیکنت۔

مرگان بال و تواراں شہ دی پال گنت۔ او مشہور انت کہ مزانیں
 دے مردم مریت آہنی ۛ پیش ہیرٹینت او اے مرگ کس ۛ
 دیتہ نہ بے چڑا توار ۛ اش کنت او بازیں مردم پیش سر ۛ
 حال ۛ دات۔ گشت کہ مرگ بنت۔ یکے ہواں مردم نام
 ۛ گیرت۔ دی ہے ہے کنت او سیہی چڑا دل گیریں توارے کثیت
 مرستان ۛ مان دانی دے ہے رنگیں مردم است انت کہ آں ہرانی
 بولی ۛ زانت۔ بخشیشہار ۛ توار ۛ گشت ہور بنت۔ اداغہ
 ڈیڈر باذیہ آبار ۛ کرا کنت، انگو آنکو گر کنت دی ہور بیت۔
 دو دو ۛ کرا کنگ ۛ دی رہش، ہیر اورنج ۛ حال ۛ دیر نشعین زانغ
 گنت۔

ہو کوخیں مرگ ۛ لوغانی سرانندغ ۛ دی جمان زانت۔ او
 لوغان کہنی ۛ لاڈ کنگ ۛ دی گشت شرنت انت۔ دگ ۛ کار ۛ

کے روان انت او گمانچ چمیں پلوا بال ء کنت تا دی گشت گمانچ
چچی بیٹہ او کار نوبت ۔ نہ اغہ راستیں پلوا بال ء کنت تا گمانچ
جوان انت ۔

ہے ڈولا کر گز ء جفغ ء دی گزغ لیکن او گشت کہ کے
اغہ کر گز ء جنت آں سال گز د ء دا ہرو مرو دتی ہون ء گشت
او ہواں مردم مریت ۔ بے دہی پلوا باغار ء زغ الغ جوان نہ
انت ۔ باند کہ کشتہ جیت ۔ گوج ء لڑو جو لے لاف ء بندغ ء
شت کہ ہواں لڑو جو لاف ء الم ء مارو آن کیت

مردم ء چشغ ء شہ دی شرک و پال ء گرت ۔ اغہ کے دل
ء کارے بیت او دہی نشغیں مردم چشیت تا گشت ہے کار
بیغ ء دزت نیست انت ۔ بے اغہ چشغ دھک مس دھکی بیت
او بازیہ گز گشت کار ء ہیر نیست ۔ بزاں کار نوبت ۔ دہی پلوا
اغہ کے پلوی ء تیار انت او لڑغ ء بیت او کے چشیت
گشت ہواں کار نوبت او باند کہ کار مہتل کنے جیت ۔ کار ء لڑغ
ء شون ء شہ پتہ گوانکی ء دی گرت ۔ گزیں کے کارے ء تیار
بیتہ او لڑتہ تا دہی ء پتہ گوانک جتہ ۔ یا ہے دی گشت
کہ رائی بیغ دخت ء لاغ ء شانگیٹ ۔ پشی دیم ء بیتہ ۔

روش ء پھر د وختاں شہ دی بازی سون گرت ۔ او
خاصیں دختاں پند ء نخت او ء رائی نخت او اسے رتہ
کلاں شہ زیات نما شام ء بار داسون گرت ۔ سر نما شام ء
کاشیں چک ء در ء نہ گشت ۔ او نہ کے ء دتی لڑغ ء دما

ء دینت او ۛ آس ۛ - آس ۛ باروا ۛ ۛ دی است انت ۛ
 دو مردم یک ہند ۛ آس ۛ کینغ ۛ بیئت - تاہر دو میناں آس
 ۛ ندینت - یکے وتی ۛ بالیت او گڈ ہماں لوغ ۛ در درکتہ
 دہی شہ ہواں مردم ۛ آس ۛ گیٹ - مناشام ۛ سازد سوز
 ۛ دی جواں زاننت او گشت ۛ مناشام ۛ بہوئیں کوڑی بکنت
 رسترو جنگلی سادہ رانی توارو چرخے ۛ شہ دی شون گرنٹ
 لومڑ ۛ شغ ۛ پاس ۛ کنگ ۛ او دہک من دھکی توار ۛ جواں
 زاننت - تولغ ۛ وتی ہمدوشی توار ۛ بدلیں توارے ۛ اوارغ ۛ
 دی گندغ لیکنٹ - لومڑاں زیارتانی سراندی تک ۛ دکان ۛ گزیت
 تا ہماں سال ۛ زانینانی موت باز بیت او اغہ پنادی تا گڈ مروانی
 موت باز بیت -

بخش کہ جواں د ڈسل ۛ سون انت - ہے پیم ۛ ایشانی کلانی
 پرورش دی بلوچاں است انت - او رکھغ او دیپانی اکلان کننت
 چوش کہ اغہ لومڑو کیت تا گڈ آہی تکا بلوچیں مانڈوئے چغل دینت
 او اغہ چاقورہ پر بڑا بیت تا گڈ آہی ۛ لکے جننت او یگشانیں چغل
 دینت - پرچہ کہ گشت کہ چاقو ۛ مانے ہلال بیٹی انت کہ کزاں ہیر
 ۛ بیت -

بلوچ نادراہی او ناہوڑی ۛ دی بلاو آپت زاننت او ہر نادراہی
 او ناہوڑی ۛ جھاڑ او دیپانی ڈول است انت - چوش کہ باروی آف
 گرنٹ - تا گڈ چٹے زیرنت او کرغ ۛ درچک ۛ رونت او چٹ ۛ
 گٹ ۛ کننت او گشت کہ کرغ کرغے منی آف ۛ باروتی آف ۛ باروات

غز نہ چُخت تا مٹی ساہ بمبال مٹی چکاٹینت " او پتر اولیٰ دست و پاؤں
ناخاں کرغ و شیر و مہیت او ہواں دگ و آتکھ ہواہنی و نہ دہی دگ و
گر دیت۔

ہے ڈولا آخان کو نہاں دی رونت او سغن و سرا ہنگرے او کیوں
آرت زیرت او رونت۔ سہو ڈا گشت کہ " میں لف بارو نہ انت مٹی
لف باروانت۔ آت خواجہ اے مٹی آرت اے مٹی آس میں دف و بر
اغہ سٹے تاجی دف بنت تاگڈ لومڑے اغہ رہنا گزنت او گوانگ
و جنت کہ سٹے تاجی و لف و درماں و دے بہر وختے لومڑ و دیم
چرینت۔ یک سنگے زیریت او سہ دھک و ہمیرنگا کنت او سہ دھار
کارنت او سہ تاجی تفری و بندنت۔

کرٹٹ و درماں و گشت کہ اغہ کسے نیلیں ماقن و نزار بیت
تا ہواہنی و گوانگ و جنت کہ کرٹٹ درماں ہے انت۔ ہے زلر
ہرچی نے ڈسیت۔ کرٹٹ و نادراہ و ہواہنی و دینت۔
ہے ڈولا اغہ میش و پانی لان و ٹاک کیفیت تاگشت کہ زائغ
مال دلات و نہ توپکے ٹہکینت مال و نادراہی ردت۔

اسے ڈولیں دوا دارو و ابید بلوتج نادراہیاں پہ بند و حدو دی کو
بنداں موڑی و سیت سیاہ پاؤ دینت۔ بے حدو کار و شیشہ کنت
او بازیں نادراہیاں شیشہ جھڈ و دی جنت او جھڈ و پہ کر و بیغ و
سر پیرانی یا دہی دستا نے گزٹیا سر پیرا جنت او اسے سرور
و ذات مردم کت تخت جوائیں بھرہیں ناڑی او سرورزی کت کنت
حدو کنت او بازیں دختاں مزائیں لوغ دی گندے جنت کہ آن

پت ڈاڈائی یک نادراہی سٹے ۽ یا نادہشی ۽ پ ہر وکنان ۽ کائنت
 ہر لاف ۽ نادہشی ونا جوڑی ۽ بیدیتخ و توپکان دی بند مرشاں
 زماں مہکان۔ مجا دلان زنی دور بگٹیاں ہیر و زانی معد و دینامال مشہو
 انت کنت۔ یا گڈ آس و آت ۽ پ دی ہدو ۽ دینت او دزیں
 مردم آس و آت ہیرانی ۽ بچھیت۔ شیشی ۽ سوا بازیں مکر انت گوشت
 کہ ہوا نہاں بازیں نادراہی پیٹر جائد و جمار ۽ نویت او بازیں مکرے ۽
 گوشت کہ ڈائینٹر آمل، پج کت نخت۔

نادراہیاں پہ بازیں جھاڑ دی است انت کہ ہواں چٹایاں
 یات کنت او ہر کسے ۽ موکل بیت یا گڈ چٹا دستاڈ بیت جھاڑ
 ۽ جنت۔ چوش کہ کلیری جھاڑ انت "کلیری ملیری نہ پیش نہ کش" سر
 دھک ۽ دو بیل ۽ سر روش ۽ جھاڑ ۽ جنت۔ یارلیس ۽ رلیس
 بھنجاں کوٹ بھنجاں، آدپرے سیاہیں کرے "بے ڈولا زیم، مار،
 گوزم پاٹو او بازیں نادراہیاں وٹ جدائیں جھاڑ انت او پدا اسے دی
 گوشت کہ جھاڑ افہ جھاڑ نیام ۽ دھک مں دھکی گوانیت ہواں
 جھاڑ جوائیہ مان کیت۔

اوارسوار

- ۱- جنگ ۽ پڙا بهرين مرد پهلوا بند انت۔
- ۲- دشمن ۽ هڪل ۽ دات گڙا مڙائي ۽ ڪنت۔
- ۳- دست گير ۽ ڪشنگ سڪ معيار انت۔ او دست گير ۽ اهل نہ گذنت۔
- ۴- جنگ ۽ پڙا گڙ ڪنڊ معيار انت۔
- ۵- پير ۽ ضرور گيرت۔
- ۶- تان هڪ ۽ ده گز ۽ مڙائي بيت۔ ته آهني ۽ هڪ پورا انت
- ۷- اغرمهان رو مال دوز ۽ ۽ ۽ ته هڪ والي آل پوئني انت۔
اغرمهان والي آل گول ڪس مڙنت ته مهان ۽ بھوتاراني تنک ۽ بئني انت۔
- ۸- دوز ۽ دوزي سهرابيت ته آهني ۽ خرچ۔ پير هائي۔ سوچي پڌاڪ ۽ دو ويغني انت۔
- ۹- گوڙد گول دتانا پئني نہ انت۔ چاقو ۽ گڙني او درغي انت۔
- ۱۰- مچي آل پئس پئس۔ زور ۽ ڪندڙ معيار انت۔
- ۱۱- آسروغ ۽ حيرات ۽ آس ۽ آف ريشني انت۔
- ۱۲- زن اين زال ۽ نندڙ ۽ اراده مويٽ ته جيغ ۽ پئيت۔
- ۱۳- ڪاڪ ۽ ٺاھينغ ۽ دخت ۽ ڪوڪي ۽ پئني او اير ڪنڊي انت ڪر

- ہے برائی مرید و کوکی انت۔ ورغی نہ انت۔
- ۱۴۔ سچی و رخ و ژمن و تک و دینت۔
- ۱۵۔ ہمسایہ ہر مذت و کنت۔
- ۱۶۔ تادان و نرین آنی سرا بہر کنت۔
-

منے کرے کتاب

بلوچی اردو لغات	①
بلوچی بومیا	⑦
گیدی کسو حصہ اول، دوم، سوم، چہارم، پنجم، ششم، ہفتم، ہشتم، نهم، دهم	④
گمین آزمانک	③
رنگین لال حصہ اول، دوم، سوم، چہارم، پنجم	⑤
ہوانسال	⑥
وگرا از	②
گمین آزمانک	⑧
جہر معظم	⑨
گشین رواک	⑩
گمین مشہوری	⑪

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ